

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona-Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10 i 3/23), a u vezi sa članom 17. Zakona o budžetima u FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 102/13, 9/14-isp., 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22 i 7/25), na prijedlog Ministarstva finansija, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 84. sjednici, održanoj 05.06.2025. godine,
d o n o s i

ZAKLJUČAK

I

Donose se Smjernice ekonomske i fiskalne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2026.–2028. godine, i čine sastavni dio ovog zaključka.

II

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/25
Datum, 05.06.2025. godine
Zenica

PREMIJER

Nezir Pivić

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo finansija,

1x Svim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave,

1x a/a.

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON**

**SMJERNICE EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE
ZA PERIOD 2026. – 2028. GODINE**

Zenica, juni 2025. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ.....	2
I - UVOD.....	3
II – STRATEŠKI CILJEVI EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE.....	4
II.1. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine.....	4
II.2. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Zeničko-dobojskog kantona.....	5
III – MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE U SREDNJOROČNOM PERIODU.....	8
III.1. Osnovni pokazatelji Federacije Bosne i Hercegovine i Zeničko-dobojskog kantona.....	8
Porezi na dohodak.....	9
Registar poslovnih subjekata.....	10
Industrijska proizvodnja.....	10
Izvoz, uvoz i trgovinska bilansa.....	11
Zaposlenost.....	12
Nezaposlenost.....	14
Plaće.....	15
Penzije.....	16
III.2. Pretpostavke društvenog i privrednog razvoja.....	17
III.3. Rizici ostvarenja pretpostavki.....	21
IV. SREDNJOROČNA FISKALNA PROGNOZA.....	21
IV.1. Porezna politika i javni prihodi.....	21
IV.2. Kretanje prihoda u srednjoročnom periodu.....	23
Indirektni porezi.....	23
Porez na dobit.....	24
Porez na dohodak.....	24
Ostali porezi.....	25
Neporezni prihodi.....	25
Ukupni okvirno projicirani prihodi Zeničko-dobojskog kantona za period 2025. – 2028. godine.....	25
Prihodi od doprinosa.....	27
Rizici ostvarenja projekcija prihoda.....	27
V. MANJAK/VIŠAK PRIHODA BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA.....	28
VI. DUG U SREDNJOROČNOM PERIODU.....	28
VI.1. Stanje i projekcije duga Zeničko-dobojskog kantona.....	28

I - UVOD

Jedan od koraka u procesu pripreme Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2026. godinu, a u skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 102/13, 9/14-isp., 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22 i 7/25), predstavlja dokument Smjernice ekonomske i fiskalne politike, koji sadrži preliminarnu projekciju prihoda za pripremu Budžeta fiskalne 2026. godine.

Na osnovu Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine, Vlada Kantona donosi Smjernice ekonomske i fiskalne politike za trogodišnji period. Smjernice se temelje na dostupnim informacijama i imaju svrhu definisati smjer i ciljeve ekonomske i fiskalne politike u srednjoročnom periodu. Ključni dokument koji određuje strateško usmjerenje ekonomske politike Vlade je Strategija razvoja Zeničko-dobojskog kantona za period 2021.-2027. godine. Smjernice ekonomske i fiskalne politike predstavljaju fiskalni okvir za provođenje ekonomske politike. Na osnovu makroekonomskih pokazatelja i pretpostavki društvenog i privrednog razvoja, Smjernice procjenjuju budžetske prihode i postavljaju opći finansijski okvir za izradu Dokumenta okvirnog budžeta. Cilj je utvrditi gornje granice rashoda za trogodišnje period za svakog budžetskog korisnika, uzimajući u obzir strateške ciljeve ekonomske i fiskalne politike.

U srednjoročnom periodu, ekonomska i fiskalna politika će se fokusirati na podsticanje privrednog rasta s ciljem stvaranja novih radnih mjesta i privlačenja investicija. Također će se ulagati u razvoj infrastrukture radi poboljšanja prometnih veza, energetske učinkovitosti i digitalne povezanosti. Povećat će se ulaganje u obrazovanje i stručno osposobljavanje kako bi se osigurala kvalificirana radna snaga i potaknula inovacija. Diverzifikacija privrede bit će poticana kako bi se smanjila ovisnost o jednoj industriji, a transparentnost i odgovornost u upravljanju javnim finansijama će se povećati radi pravedne raspodjele resursa i smanjenja korupcije.

Nastavit će se provoditi aktivnosti s ciljem efikasnog upravljanja javnim finansijama, s fokusom na optimalno korištenje finansijskih sredstava za postizanje održivog razvoja.

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 25a/22) planira se implementacija programskog budžetiranja radi poboljšanja planiranja i bolje povezanosti sektorskih strategija s dugoročnim finansijskim planiranjem, budžetom i kapitalnim ulaganjima. Modernizacija i razvoj budžetskih procesa, uključujući planiranje, izvršenje, računovodstveni sistem i finansijsko izvještavanje, imat će pozitivan uticaj na cjelokupni sistem upravljanja javnim finansijama. To će rezultirati povećanom transparentnošću i participativnosti putem digitalizacije budžetskih procesa.

Javna uprava će jačati svoje kapacitete i efikasnost kako bi pružala bolje usluge građanima i poslovnim subjektima. Poboljšanje institucionalnog okvira u skladu sa sistemom finansijskog upravljanja i kontrole osigurat će fiskalnu disciplinu i efikasno pružanje javnih usluga. Ključne mjere za dobro upravljanje javnim sektorom obuhvataju jasnu diobu politika i upravljanja, što uključuje zaštitu radnih mjesta, plaća, prava i odgovornost državnih službenika. Također je važno osigurati sveobuhvatan pristup javnim informacijama putem modernih digitalnih usluga.

Ovaj dokument ima za cilj da poboljša koordinaciju između Vlade Zeničko-dobojskog kantona, općina, gradova i izvanbudžetskih fondova, na pripremi Budžeta za 2026. godinu, kao i da osigura okvir planiranja rashoda.

Dokumentacijsku osnovu za izradu Smjernica ekonomske i fiskalne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2026.-2028. godine predstavljaju:

- Strategija razvoja Zeničko-dobojskog kantona za period 2021.-2027. godine,
- Program ekonomskih reformi Bosne i Hercegovine 2025.-2027. godine,

- Makroekonomske projekcije za 2025.-2028. godinu koje je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje pri Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine,
- Makroekonomski pokazatelji po kantonima Federacije Bosne i Hercegovine 2023, juli 2024. godine – Federalni zavod za programiranje razvoja,
- Socioekonomski pokazatelji po općinama Federacije Bosne i Hercegovine 2023, juli 2024. godine – Federalni zavod za programiranje razvoja,
- Federacija Bosne i Hercegovine u brojkama 2023 – Federalni zavod za statistiku,
- Zeničko-dobojski kantona u brojkama 2023 – Federalni zavod za statistiku, te
- Revidirane projekcije prihoda dostavljene od strane Federalnog ministarstva finansija za period 2025.-2028. godina.

II – STRATEŠKI CILJEVI EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE

II.1. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine

Put ka integrisanju u Evropsku uniju jedan je od najznačajnijih ekonomsko - političkih ciljeva Bosne i Hercegovine. Otvaranjem pristupnih pregovora sa Evropskom unijom potvrđena je evropska budućnost Bosne i Hercegovine. Slijedi faza usvajanja pregovaračkog okvira koji iziskuje ispunjavanje 14 ključnih prioriteta.¹ Da bi se nastavio uspješan proces integracije u Evropsku uniju neophodno je stvoriti uvjete za ispunjavanje preostalih kriterija. Stoga, strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Bosne i Hercegovine, te stoga i Federacije Bosne i Hercegovine moraju biti usklađeni sa postavljenim kriterijima.

Temeljni strateški dokument koji usmjerava razvoj Federacije Bosne i Hercegovine je Strategija razvoja Federacije Bosne i Hercegovine 2021.-2027. godine² koja definira osnovnu platformu socioekonomskog razvoja Federacije Bosne i Hercegovine i na kojoj se temelje strateški ciljevi, programi i prioritetne aktivnosti, kao i relevantne sektorske strategije. Pomenutom strategijom definirana su četiri razvojna cilja:

1. ubrzan ekonomski razvoj,
2. prosperitetan i inkluzivan društveni razvoj,
3. resursno efikasan i održiv razvoj,
4. transparentan, efikasan i održiv javni sektor.

Pored razvojnih ciljeva Federacije Bosne i Hercegovine, neophodno je spomenuti i akcelerateore koji donose najveći razvojni efekat Federaciji Bosne i Hercegovine, te doprinose rastu produktivnosti i socioekonomskom razvoju. Akceleratori ubrzanog razvoja Federacije Bosne i Hercegovine su: inovacije i digitalizacija, otvaranje i razvoj preduzeća te finansijski sistem i javne finansije.

Realizacija ovih ciljeva u neposrednoj je vezi sa Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama Federacije Bosne i Hercegovine 2021.-2025. godine, Programom rada Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za period 2023.-2026. godine³, Programom ekonomskih reformi Federacije Bosne i Hercegovine za period 2024.-2026. godine⁴, Strategijom zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine 2023.-2030. godine⁵, Strategijom upravljanja dugom u Federaciji Bosne i Hercegovine 2023. - 2025.⁶ godine; te

¹ European Commission; Commission Staff Working Document; Brussels, 12.10.2022.

² 256. sjednica Vlade Federacije BiH; 18.02.2021.

³ 10. sjednica Vlade Federacije BiH; 02.08.2023.

⁴ 70. sjednica Vlade Federacije BiH; 28.03.2024.

⁵ „Službene novine Federacije BiH“, br. 94/23; Objava 06.12.2023.

⁶ 20. sjednica Vlade Federacije BiH; 15.11.2023.

drugim sektorskim strategijama koje podupiru implementaciju postavljenih ciljeva.

Programom ekonomskih reformi Federacije Bosne i Hercegovine za period 2024.-2026. godine, planiran je set strukturnih reformi koje trebaju odgovoriti na globalne izazove i ubrzati integraciju Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju. Strukturne reforme podrazumijevaju promjenu organizacije privrede tj. institucionalnog i regulatornog okvira poslovanja. Njihova osnovna svrha jeste osnaživanje privrede i ostvarivanje uravnoteženog potencijalnog rasta. U Programu ekonomskih reformi Federacije Bosne i Hercegovine za period 2024.-2026. godine definisane su strukturne reforme koje se odnose na sljedeće tri oblasti:

- konkurentnost,
- otpornost i održivost,
- ljudski kapital i socijalne politike.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je, u prethodnoj godini donijela i Strategiju zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine 2023.-2030. godine i ista je harmonizirana sa Strategijom razvoja Federacije Bosne i Hercegovine 2021.-2027. godine. Strategijom zapošljavanja data je detaljna dijagnostika tržišta rada gdje su niske stope zaposlenosti, kao i visoke stope nezaposlenosti identifikovane kao glavni ekonomski i društveni izazovi u zemlji. Opći cilj Strategije zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine 2023.-2030. godine je promovisati mogućnost dostojanstvenog rada, a vizija ovog cilja je inkluzivno tržište koje svima daje priliku da realizuju svoj potencijal i povećaju životni standard. U Strategiji zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine 2023.-2030. godine fokus je na razvijanju sistema za praćenje i predviđanje potreba za vještinama na tržištu rada, kako bi se olakšalo usklađivanje sistema obrazovanja sa potrebama na tržištu rada.

II.2. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Zeničko-dobojskog kantona

Strategija razvoja Zeničko-dobojskog kantona za period 2021.-2027. godine predstavlja multidimenzionalni proces transformacije u ekonomskom, društvenom, okolišnom, prostornom i institucionalnom smislu, s ciljem poboljšanja kvaliteta života građana. Uključeni su svi ključni akteri razvoja, uključujući javni sektor, privatni sektor, civilno društvo i lokalnu zajednicu. Strategija služi kao integrirani multisektorski dokument za Zeničko-dobojski kanton, koji utvrđuje javne politike i usmjerava razvoj cijelog područja.

Strategija je osnova za usklađivanje i izradu strategija razvoja jedinica lokalne samouprave u Kantonu. Također, služi kao polazni dokument za izradu sektorskih strategija, planova razvoja, budžeta i godišnjih programa rada Vlade Zeničko-dobojskog kantona.

Definisana su tri strateška cilja:

- 1) Osigurati resursno efikasan i održiv ekonomski razvoj uz jačanje konkurentnosti i razvoj preduzetništva;
- 2) Unaprijediti kvalitet života i osigurati jednake prilike za sve građane kroz stvaranje održivog i pravednog društvenog okruženja;
- 3) Poboljšati trenutno stanje okoliša, povećati energijsku efikasnost i unaprijediti javnu infrastrukturu.

S ciljem realizacije zacrtanih strateških ciljeva, za svaki cilj definisan je set prioriteta. Prioriteti u osiguranju održivog ekonomskog razvoja su:

- Povećati konkurentnost industrijskih sektora sa potencijalom za rast i izvoz, kroz inovacije, transfer tehnologija i digitalizaciju,
- Poticati razvoj ruralnih područja uz jačanje poljoprivrede i šumarstva,
- Razviti turističku ponudu, infrastrukturu i preduzetništvo za održivi turizam,
- Unaprijediti poslovni ambijent i preduzetničku infrastrukturu za pametni rast i zapošljavanje.

Rb	Naziv
1. Strateški cilj	Osigurati resursno efikasan i održiv ekonomski razvoj uz jačanje konkurentnosti i razvoj preduzetništva
1.1. Prioritet	Povećati konkurentnost industrijskih sektora sa potencijalom za rast i izvoz, kroz inovacije, transfer tehnologija i digitalizaciju
1.1.1. Mjera	Jačanje prerađivačke industrije uz uvođenje novih tehnologija i međunarodnih standarda
1.1.2. Mjera	Razvoj sektora informacionih tehnologija i digitalizacije
1.1.3. Mjera	Podrška transferu i razvoju tehnologija i inovacija kroz naučno-istraživački sektor
1.1.4. Mjera	Modernizacija, organizacijska, tehničko-tehnološka i upravljačka reorganizacija u djelatnosti ruda i kamena
1.1.5. Mjera	Razvoj novih energetskih postrojenja iz obnovljivih izvora energije za energetsku tranziciju
1.2. Prioritet	Poticati razvoj ruralnih područja uz jačanje poljoprivrede i šumarstva
1.2.1. Mjera	Unapređenje kvaliteta i konkurentnosti poljoprivredno-prehrambene proizvodnje uz jačanje kapaciteta za veći stepen finalizacije, izvoza i održivosti poljoprivrednih proizvođača
1.2.2. Mjera	Podrška unapređenju poljoprivredne infrastrukture i zaštite poljoprivrednog zemljišta
1.2.3. Mjera	Intenziviranje modernizacije poljoprivredne proizvodnje i jačanja kapaciteta uz naučno-stručne usluge i edukaciju
1.2.4. Mjera	Unapređenje kapaciteta u šumskom privrednom društvu i zaštita šuma
1.2.5. Mjera	Razvoj ruralne infrastrukture i dostupnosti usluga
1.3. Prioritet	Razviti turističku ponudu, infrastrukturu i preduzetništvo za održivi turizam
1.3.1. Mjera	Povećanje kvaliteta turističke ponude i valorizacije turističkih resursa
1.3.2. Mjera	Unapređenje turističke infrastrukture i revitalizacija kulturno-historijskih objekata i turističkih destinacija
1.3.3. Mjera	Promocija turističke ponude i potencijala uz integraciju u regionalne turističke proizvode
1.4. Prioritet	Unaprijediti poslovni ambijent i preduzetničku infrastrukturu za pametni rast i zapošljavanje
1.4.1. Mjera	Unapređenje poslovnog okruženja i podrške poslovanju
1.4.2. Mjera	Razvoj preduzetničke infrastrukture i usluga za podršku privrednicima
1.4.3. Mjera	Podrška zapošljavanju i samozapošljavanju

Prioriteti u unaprjeđenju kvalitete života su:

- Unaprjeđenje usluga u sektoru obrazovanja, uz usklađivanje sa potrebama tržišta rada,
- Obogaćivanje aktivnosti i infrastrukture za sport i kulturu,
- Pružanje stručnih i dostupnih usluga u zdravstvu i socijalnoj zaštiti,
- Efikasan i transparentan rad javnih institucija.

Rb	NAZIV
2. Strateški cilj	Unaprijediti kvalitet života i osigurati jednake prilike za sve građane kroz stvaranje održivog i pravednog društvenog okruženja
2.1. Prioritet	Unapređenje usluga u sektoru obrazovanja, uz usklađivanje sa potrebama tržišta rada
2.1.1. Mjera	Unaprijediti usklađenost obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada
2.1.2. Mjera	Povećanje nivoa zaposlenosti, sa posebnim fokusom na povećanje mogućnosti zapošljavanja ranjivih skupina na tržištu rada ZDK
2.1.3. Mjera	Modernizacija obrazovnog sistema za kvalitetno i fleksibilno održavanje nastave u redovnim i kriznim situacijama
2.2. Prioritet	Obogaćivanje aktivnosti i infrastrukture za sport i kulturu
2.2.1. Mjera	Podrška razvoju sportskih aktivnosti i infrastrukture
2.2.2. Mjera	Podrška razvoju kulturnih aktivnosti i infrastrukture

2.3. Prioritet	Pružanje stručnih i dostupnih usluga u zdravstvu i socijalnoj zaštiti
2.3.1. Mjera	Razvijanje promotivnih i preventivnih aktivnosti zdravstvenog sektora
2.3.2. Mjera	Unapređenje kvaliteta i načina pružanja usluga
2.3.3. Mjera	Jačanje i bolje korištenje ljudskih potencijala u zdravstvu
2.3.4. Mjera	Osiguranje primjerenog stepena dostupnosti zdravstvenih usluga
2.3.5. Mjera	Osiguranje distinktivne prepoznatljivosti zdravstvenog sektora ZDK
2.3.6. Mjera	Smanjiti siromaštvo i socijalnu isključenost
2.3.7. Mjera	Jačanje kapaciteta ustanova socijalne zaštite
2.3.8. Mjera	Jačanje vaninstitucionalne brige i zbrinjavanja
2.4. Prioritet	Efikasan i transparentan rad javnih institucija
2.4.1. Mjera	Reforma javne uprave
2.4.2. Mjera	Efikasija borba protiv organizovanog kriminala i korupcije
2.4.3. Mjera	Poboljšanje nivoa sigurnosti građana ZDK
2.4.4. Mjera	Kontrola sigurnosne situacije i poboljšanje rada na migrantskoj krizi

Prioriteti u poboljšanju stanja okoliša i javne infrastrukture, su:

- Povećanje energetske efikasnosti,
- Usklađivanje razvoja energetskog i industrijskog sektora u smjeru energetske tranzicije, smanjenja emisija i prema načelima zaštite okoliša,
- Osigurati održivi sistem upravljanja prirodnim resursima i unaprijediti kvalitet medija okoliša,
- Poticanje održivog i okolišno prihvatljivog prostornog planiranja.

Rb	NAZIV
3. Strateški cilj	Poboljšati trenutno stanje okoliša, povećati energetske efikasnosti i unaprijediti javnu infrastrukturu
3.1. Prioritet	Povećanje energetske efikasnosti
3.1.1. Mjera	Provođenje programa mjera za povećanje energetske efikasnosti javnih i privrednih objekata
3.1.2. Mjera	Promovisanje principa energetske efikasnosti
3.2. Prioritet	Usklađivanje razvoja energetskog i industrijskog sektora u smjeru energetske tranzicije, smanjenja emisija i prema načelima zaštite okoliša
3.2.1. Mjera	Poboljšanje okolinskog aspekta iskorištenja energetskih potencijala u javnom sektoru
3.2.2. Mjera	Poboljšanje okolinskog aspekta iskorištenja energetskih potencijala u javnoprivratnom i privatnom sektoru
3.3. Prioritet	Osigurati održivi sistem upravljanja prirodnim resursima i unaprijediti kvalitet medija okoliša
3.3.1. Mjera	Poboljšanje očuvanja i efikasnog upravljanja prirodnim resursima
3.3.2. Mjera	Uspostava i unapređenje informacionog sistema kvalitete komponenti okoliša
3.4. Prioritet	Poticanje održivog i okolišno prihvatljivog prostornog planiranja
3.4.1. Mjera	Razvoj putne infrastrukture regionalnog i lokalnog karaktera
3.4.2. Mjera	Razvoj komunalne infrastrukture (vodovod, kanalizacija, toplifikacija, gasne instalacije, javna rasvjeta, primarni tretman i krajnje zbrinjavanje otpada (komunalni i specifični tokovi) i sl.)
3.4.3. Mjera	Zaustavljanje nelegalne gradnje i legalizacija postojećih objekata
3.4.4. Mjera	Zaštita i sanacija okolišnih komponenti

Prema Strategiji razvoja Zeničko-dobojskog kantona, najveći iznos finansijskih sredstava predviđen je za provođenje Strateškog cilja 1, što čini 48,52% ukupnih sredstava. Strateški cilj 2 ima alociranih 15,60% sredstava, dok Strateški cilj 3 ima 35,88%. Ukupna vrijednost planiranih strateških projekata iznosi oko 514,44 miliona KM. Od tog iznosa 43,76% će biti finansirano iz budžetskih sredstava, dok će 56,24% biti finansirano iz drugih izvora finansiranja.

Da bi se ostvarili navedeni ciljevi, ključno je osigurati izvore finansiranja za njihovo provođenje. U tu svrhu, veza između strateških ciljeva i budžetskih programa je izražena. Strateškim planom se definišu smjernice djelovanja ministarstava i kantonalnih uprava, dok se budžetom utvrđuju programi, aktivnosti i projekti te osiguravaju sredstva potrebna za provođenje. Stoga, Strategija služi kao polazna osnova za izradu Smjernica ekonomske i fiskalne politike za period od 2026.-2028. godine.

III – MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE U SREDNJOROČNOM PERIODU

III.1. Osnovni pokazatelji Federacije Bosne i Hercegovine i Zeničko-dobojskog kantona

Područje Zeničko-dobojskog kantona se prostire na ukupno 3344 km², čine ga tri grada: Zenica, Zavidovići i Visoko, te 9 općina: Olovo, Vareš, Breza, Kakanj, Žepče, Maglaj, Tešanj, Usora i Doboj Jug, a što čini 12,8% ukupne teritorije Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno 6,39% ukupne teritorije Bosne i Hercegovine.

Prema posjednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku, Zeničko-dobojski kanton broji 350.778 stanovnika⁷, što je 16,31% u odnosu na ukupan broj stanovnika Federacije Bosne i Hercegovine.

Tabela 1. Osnovni indikatori za Federaciju Bosne i Hercegovine i Zeničko-dobojski kanton

Indikatori	Federacija Bosne i Hercegovine		Zeničko-dobojski kanton	
	2022	2023	2022	2023
Stanovništvo (proc.sred.god)	2.156.846	2.150.054	352.114	350.778
Indeks starenja stanovništva	127	133	113	118
Stopa prirodnog priraštaja u %	3,1	1,9	-2,0	1,3
Stopa ukupnog fertiliteta u %	33,0	31,6	37,8	37,1
Stopa registrovane zaposlenosti u %	36,0	36,3	33,5	34,5
Stopa registrovane aktivnosti u %	55,5	55,5	55,0	55,5
Radno sposobno stanovništvo (15-64)	1.486.833	1.475.596	242.860	240.758
Prosječan broj zaposlenih osoba	535.665	535.659	82.740	83.022
Prosječan broj nezaposlenih osoba	289.912	277.160	50.936	50.589
Prosječan broj nezaposlenih mladih	33.736	30.861	5.680	5.864
Stopa registrovane nezaposlenosti u %	35,1	33,9	38,1	37,9
Prosječna neto plaća u KM	1.114	1.261	962	1.076
Indeks industrijske proizvodnje	101,2	95,8	97,3	90
Broj penzionera	434.167	355.979	62.134	62.618
Prosječna penzija u KM	483	583	516	626
Broj poslovnih subjekata	120.307	124.169	15.466	16.195
Izvoz robe - u 000 KM	12.106.706	11.163,65	2.302,75	2.108,45
Uvoz robe - u 000 KM	20.395.216	19.733,31	2.592,03	2.398,34
Trgovinski bilans u 000 KM (deficit)	-8.288	-8.569,65	-289,28	-289,9
Pokrivenosti uvoza izvozom u %	59,4	56,6	88,8	87,9
Porezi na dohotke fizičkih lica u mil. KM	637	721,8	80	95,2
Porezi na dohotke P/C	296	336	227	271

U sljedećoj tabeli dati su pokazatelji razvijenosti kantona i Federacije Bosne i Hercegovine⁸, na osnovu kojih su kantoni rangirani (nivo razvijenosti) u odnosu na indeks

⁷ Federacija BiH u brojkama, 2024.godina

⁸ Makroekonomski pokazatelji po kantonima Federacije Bosne i Hercegovine, 2023.godina

razvijenosti. Za izradu indeksa razvijenosti kantona i jedinica lokalne samouprave u Federaciji koriste se sljedeći indikatori: prihodi od poreza na dohodak po stanovniku (X1); stopa zaposlenosti (X2); kretanje stanovništva (X3); udio starog stanovništva u ukupnom stanovništvu (X4); i stopa obrazovanja radne snage (X5). Zeničko-dobojski kanton je rangiran na 5. mjesto, od ukupno 10 kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Tabela 2. Nivo razvijenosti Federacije Bosne i Hercegovine po kantonima za 2023. godinu

Kantoni	Rang	Rast / pad*	Indeks 2023	Prihod od poreza na dohodak po stanovniku 2023	Stepen zaposlenosti 2023	Kretanje stanovništva 2013-2023	Učešće starog stanovništva 2023	Stepanj obrazovanja radne snage 2023
Kanton Sarajevo	1	0	1,99	2,82	2,33	1,83	0,90	1,60
Zapadnohercegovački	2	0	1,09	0,74	0,86	1,07	0,91	1,90
Hercegovačko-neretvanski	3	1	1,02	1,15	1,20	0,76	0,57	1,29
Bosansko-podrinjski	4	-1	1,02	1,54	1,78	0,06	0,30	1,09
Zeničko-dobojski	5	0	0,84	0,62	0,89	0,89	1,24	0,74
Tuzlanski	6	0	0,84	0,71	0,88	0,98	0,98	0,70
Srednjobosanski	7	0	0,65	0,27	0,56	0,85	1,24	0,58
Unsko-sanski	8	0	0,40	0,12	0,00	0,75	1,43	0,00
Kanton 10	9	0	0,28	0,00	0,08	0,11	0,00	1,22
Posavski	10	0	0,27	0,04	0,15	0,00	0,73	0,60

Porezi na dohodak

Prema podacima Porezne uprave FBiH, u 2023. godini u Federaciji Bosne i Hercegovine, ukupni porezi na dohotke fizičkih lica iznosili su 753.420.345 KM, što je više za 18,2% u odnosu na prethodnu godinu. Najviše uplaćenih poreza je po osnovu dohotka od nesamostalne djelatnosti u iznosu od 525,5 mil. KM, zatim po osnovu dohotka od iznajmljivanja imovine 104,7 mil. KM, te od dohotka od samostalne djelatnosti 52,3 mil. KM. Porezi na dohotke fizičkih lica po glavi stanovnika u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023. godini iznosili su 336 KM i viši su za 13,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Gledano po kantonima najviši porezi na dohotke fizičkih lica u 2023. godini ostvareni su u Kantonu Sarajevo u iznosu od 268,4 mil. KM, Tuzlanskom u iznosu od 123,9 mil. KM i Zeničko-dobojskom u iznosu od 95,2 mil. KM, dok su najniži porezi na dohotke fizičkih lica ostvareni Posavskom kantonu u iznosu od 6,9 mil. KM.

Najviši porezi na dohotke fizičkih lica/PC u 2023. godini ostvareni su u Kantonu Sarajevo u iznosu od 639 KM, Bosansko-podrinjskom 426 KM i Hercegovačko-neretvanskom u iznosu od 360 KM, a najniži u Kantonu 10 u iznosu od 169 KM po glavi stanovnika.

Tabela 3⁹. Porezi na dohotke fizičkih lica po kantonima u Federaciji BiH za 2023. godinu

Kanton	Stanovništvo (prisutno)	Prihodi u KM	Prihodi/PC u KM (po glavi stan.)
Unsko - sanski	260.859	49.500.000	190
Posavski	36.629	6.900.000	175
Tuzlanski	430.571	123.900.000	288
Zeničko - dobojski	350.778	95.200.000	271
Bosansko - podrinjski	21.728	9.200.000	426
Srednjobosanski	244.547	52.200.000	213

⁹ Makroekonomski pokazatelji po kantonima Federacije Bosne i Hercegovine, 2023. godina

Hercegovačko - neretvanski	212.101	76.400.000	360
Zapadno - hercegovački	92.305	27.000.000	292
Kanton Sarajevo	420.287	268.400.000	639
Kanton 10	77.249	13.000.000	169
Federacija BiH	2.147.054	721.700.000	336

Porezi na dohotke fizičkih lica po glavi stanovnika (prisutni broj stanovnika) u Zeničko-dobojskom kantonu iznose 271 KM, odnosno 80,65% prosjeka Federacije Bosne i Hercegovine.

Registar poslovnih subjekata

Ukupan broj poslovnih subjekata¹⁰ u Federaciji Bosne i Hercegovine na kraju 2023.godine iznosio je 124.169, što je više za 3.862 ili 2,4% u odnosu na prethodnu godinu.

Broj pravnih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine na kraju 2023. godini iznosio je 67.477, što je više za 1.819 ili 2,8% u odnosu na prethodnu godinu. U izvještajnoj godini najviše registrovanih pravnih lica po djelatnostima bilo je u trgovini na veliko i malo 22,4%, u ostalim uslužnim djelatnostima 20,0% i u prerađivačkoj industriji 10,3% a najmanje u vađenju ruda i kamena 0,4%.

Broj fizičkih osoba - obrtnika na kraju 2023.godini iznosio je 56.692 što je više za 2.403 ili 3,7% u odnosu na prethodnu godinu. U izvještajnoj godini najviše registrovanih fizičkih lica po djelatnostima bilo je u trgovini na veliko i malo 20,7%, djelatnosti pružanja smještaja (hotelijerstvo i ugostiteljstvo) 17,4% i u prerađivačkoj industriji 13,4%.

Gledano po kantonima, najveći ukupan broj poslovnih subjekata na kraju 2023. godini registrovan je u Kantonu Sarajevo sa učešćem od 29,3%, Tuzlanskom kantonu 17,6% i Zeničko-dobojskom 13,0%, dok je najmanje učešće registrovano u Bosansko-podrinjskom kantonu sa svega 0,9% u ukupnom broju poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Povećanje ukupnog broja poslovnih subjekata zabilježeno je u većem broju kantona u 2023.godini, a najveće povećanje zabilježeno je u Kantonu Sarajevo za 3,8%, Zeničko-dobojskom kantonu za 3,3% i Zapadnohercegovačkom kantonu za 3,1% dok je smanjenje zabilježeno u Bosansko-podrinjskom za 1,5% i Posavskom za 1,2% u odnosu na prethodnu godinu.

Gledano po kantonima, najveći broj pravnih lica na kraju 2023. godine registrovan je u Kantonu Sarajevo sa učešćem od 33,5%, Tuzlanskom kantonu 15,4% i Hercegovačko-neretvanskom 11,8%, dok je najmanje učešće u Bosansko-podrinjskom kantonu sa 0,9% u odnosu na ukupan broj pravnih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Najveći broj fizičkih lica - obrtnika na kraju 2024. godine registrovan je u Kantonu Sarajevo kantonu sa učešćem od 24,3%, Tuzlanskom kantonu 20,1% i Zeničko-dobojskom kantonu 15,9%, dok je najmanje učešće registrovano u Bosansko-podrinjskom kantonu sa 0,9% u odnosu na kupan broj fizičkih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Industrijska proizvodnja

Prema podacima u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023. godine došlo je do pada ukupne industrijske proizvodnje za 4,2% u odnosu na prethodnu godinu. Gledano prema glavnim industrijskim grupacijama (GiG agregatima) u 2023. godini intermedijarni proizvodi su manji za 5,3%, kapitalni proizvodi za 0,4%, energija za 4,2% i netrajni

¹⁰ Registar poslovnih subjekata obuhvata pravna i fizička lica registrovana na teritoriji Federacije BiH.

proizvodi za široku potrošnju za 6,3%, dok su trajni proizvodi veći za 5,3% u odnosu na prethodnu godinu.

Prema područjima KD BiH 2010 industrijska proizvodnja, kalendarski prilagođena, u prerađivačkoj industriji manja je za 4,3%, kao i vađenje ruda i kamena za 10,6% i proizvodnja i snabdijevanju el. energijom i plinom manja za 0,3%.

Struktura industrijske proizvodnje se neznatno promijenila u odnosu na 2023. godinu tako da i dalje najveće učešće ima prerađivačka industrija (78,8%), proizvodnja električne energije (15,2%) i rudarstvo (6,0%).

Gledano po kantonima u 2023. godini najveći rast industrijske proizvodnje zabilježio je Kanton 10 (6,7%), Hercegovačko-neretvanski kanton (6,2%) i Zapadno-hercegovački (0,6%) dok su svi ostali kantoni zabilježili pad, a najveći pad zabilježio je Bosansko-podrinjski (11,4%), Zeničko-dobojski (10,0%) i Posavski kanton (6,3%).

Izvoz, uvoz i trgovinska bilansa

Obim robne razmjene Federacije Bosne i Hercegovine u 2023. godini sa inostranstvom, smanjio se i na uvoznoj i na izvoznoj strani kako zbog smanjenih ekonomskih aktivnosti, tako i zbog pada potražnje iz zemalja glavnih trgovinskih partnera, posebno zemalja EU. Ukupna robna razmjena Federacije Bosne i Hercegovine u 2023. godini bilježi pad od 4,9% u odnosu na isti period prethodne godine. U Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023. godini ostvaren je izvoz u ukupnom iznosu od 11.164 mil. KM što je za 7,8% manje u odnosu na izvoz u prethodnoj godini. U posmatranom periodu 2019.-2023. godine izvoz se prosječno godišnje povećavao za 10,0%. U 2023. godini ostvaren je uvoz u ukupnom iznosu od 19.733 mil. KM što je za 3,2% manje u odnosu na prethodnu godinu. U posmatranom periodu 2019.-2023. godine uvoz se prosječno godišnje povećavao za 9,3%.

Trgovinski deficit Federacije Bosne i Hercegovine u 2023. godini ostvaren je u iznosu od 8.570 mil. KM i bilježi povećanje za 3,4% u odnosu na vanjskotrgovinski deficit prethodne godine, te bilježi tendenciju rasta. U posmatranom periodu 2019.-2023. godine deficit se prosječno godišnje povećavao za 8,7%. Učešće trgovinskog deficita u BDP-u Federacije Bosne i Hercegovine u 2023. godini iznosio je 26,9%, što predstavlja povećanje za 1,2 p.p u odnosu na prethodnu godinu.

Pokrivenost uvoza izvozom u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023. godini iznosila je 56,6% i manja je za 2,8 p.p. u odnosu na prethodnu godinu. Učešće izvoza Federacije Bosne i Hercegovine u ukupnom izvozu Bosne i Hercegovine u 2023. godini iznosi 66,8% što je manje za 0,5 p.p., dok je učešće u ukupnom uvozu 71,1% što je manje za 0,2 p.p. u odnosu na prethodnu godinu.

Najveći trgovinski partneri iz EU27 u 2023. godini bile su Njemačka (18,4% ukupnog izvoza i 12,4% ukupnog uvoza), Hrvatska (14,8% ukupnog izvoza i 8,3 ukupnog uvoza), Austrija (11,6% ukupnog izvoza i 3,8 ukupnog uvoza) te Srbija (9,9% ukupnog izvoza i 7,8% ukupnog uvoza).

Vanjskotrgovinska razmjena posmatrana po kantonima u 2023. godini pokazuje da su najveće učešće u izvozu Federacije Bosne i Hercegovine imali Tuzlanski kanton sa 23,2%, Zeničko-dobojski sa 18,9% i Kanton Sarajevo sa 16,4%, dok je najmanje učešće imao Kanton 10 sa 1,4%.

Smanjenje izvoza zabilježeno je u većini kantona Federacije Bosne i Hercegovine u 2023. godini, a najviše u Hercegovačko-neretvanskom kantonu za 39,5%, Zeničko-dobojskom za 8,4% i Kantonu Sarajevo za 7,6%, dok je najveće povećanje izvoza zabilježeno u Kantonu 10 za 23,3%, Unsko-sanskom i Posavskom kantonu za 12% u odnosu na prethodnu godinu.

Najveće učešće u uvozu Federacije Bosne i Hercegovine u 2023. godini i dalje imaju

Kanton Sarajevo sa 34,7%, Tuzlanski kanton sa 14,5% i Zeničko-dobojski kanton sa 12,2% dok najmanje učešće ima Kanton 10 sa svega 0,7%. Smanjenje uvoza zabilježeno je u skoro svim kantonima Federacije Bosne i Hercegovine, najviše u Hercegovačko-neretvanskom kantonu za 14,6% i Bosansko-podrinjskom kantonu za 11,4% dok je najveće povećanje uvoza zabilježeno u Kantonu 10 za 15,9% i Zapadnohercegovačkom kantonu za 9,4% u odnosu na prethodnu godinu.

Deficit je zabilježen u većini kantona Federacije Bosne i Hercegovine u 2023. godini, osim u Bosansko-podrinjskom, Unsko-sanskom i Kantonu 10 koji bilježe suficit nekoliko godina za redom. Najveće povećanje trgovinskog deficita ove godine bilježi Hercegovačko-neretvanski kanton za 36,7% i Zapadnohercegovački za 15,5% dok je najveće smanjenje deficita zabilježio Tuzlanski kanton za 13,5%, Posavski kanton za 9,8 i Srednjobosanski za 4,5% u odnosu na prethodnu godinu.

Zaposlenost

Tržište rada u Federaciji Bosne i Hercegovine i dalje karakterizira niska stopa aktivnosti radne snage i visoka stopa nezaposlenosti. Prema podacima iz Ankete o radnoj snazi (ARS), stopa aktivnosti radne snage u Federaciji Bosne i Hercegovine uvećana je za 0,6 procentnih poena (p.p) i iznosi 48,5%. Stopa zaposlenosti u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila je 41,3% što je za 1,7 p.p. više u odnosu na prethodnu godinu. Stopa zaposlenosti u Federaciji Bosne i Hercegovine je značajno niža u odnosu na evropski prosjek koji u EU 27 u 2023. godini iznosio 70,4%.

Stopa zaposlenosti mladih (15-24), prema istoj anketi, iznosi 19,1% i neznatno se povećala u odnosu na prethodnu godinu za 0,3 p.p. Stopa zaposlenosti mladih u EU-u 27 se nastavila povećavati i dosegla nivo od 35,2% u 2023. godini što je porast od 1,8 p.p. u odnosu na 2019. godinu.

Prema procjeni FZS¹¹, broj radno sposobnog stanovništva¹² u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023. godini iznosio je oko 1,47 mil. i i dalje ima trend opadanja, djelomično zbog stalnog odliva radne snage koja odlazi u inostranstvo zbog, prije svega, boljih mogućnosti za zapošljavanje i zarade. U periodu 2019.- 2023. godine broj radno sposobnog stanovništva se prosječno godišnje smanjivao za 0,9%.

Zaposlenost u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023. godini bilježi blagi rast, prosječan broj zaposlenih¹³ je iznosio 541.261 osoba i veći je za 5.596 ili 1,0% g/g. U periodu 2018.-2023. godine broj zaposlenih lica je imao prosječnu stopu rasta 0,5%. Stopa registrovane administrativne zaposlenosti¹⁴ u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023. godini iznosila je 36,7% što je za 0,7 p.p. više u odnosu na prethodnu godinu. Stopa registrovane aktivnosti u izvještajnoj godini, prema istoj metodologiji, iznosila je 55,1% što je za 0,4 p.p. manje u odnosu na prethodnu godinu.

Od prosječnog broja zaposlenih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023. godini, 238.477 ili 44,1% čine zaposlene žene, što je više za 0,7 p.p. u odnosu na prethodnu godinu. U posmatranom periodu 2019.-2023. godine broj zaposlenih žena se prosječno godišnje povećavao za 1,7%.

Posmatrano po strukturi zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023. godini,

---

¹¹ Procjene broja stanovnika za Federaciju Bosne i Hercegovine sa stanjem sredinom godine zasnivaju se na konačnim rezultatima Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u Bosni i Hercegovini 2013. godine.

¹² Broj stanovnika starosne dobi od 15 do 64 godina

¹³ Podaci o ukupnom broju zaposlenih lica u Federaciji Bosne i Hercegovine dobiveni su obradom podataka koji su preuzeti iz Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine (puni obuhvat). U podatke o ukupnom broju zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine uključen je broj zaposlenih u Ministarstvu odbrane Bosne i Hercegovine, ali nije razvrstan po kantonima.

¹⁴ Stopa zaposlenosti (na osnovu podataka o zvanično registriranom broju zaposlenih) se izračunava kao udio zaposlenih osoba u odnosu na radno sposobno stanovništvo (stanovništvo dobne starosti od 15 do 64 godine).

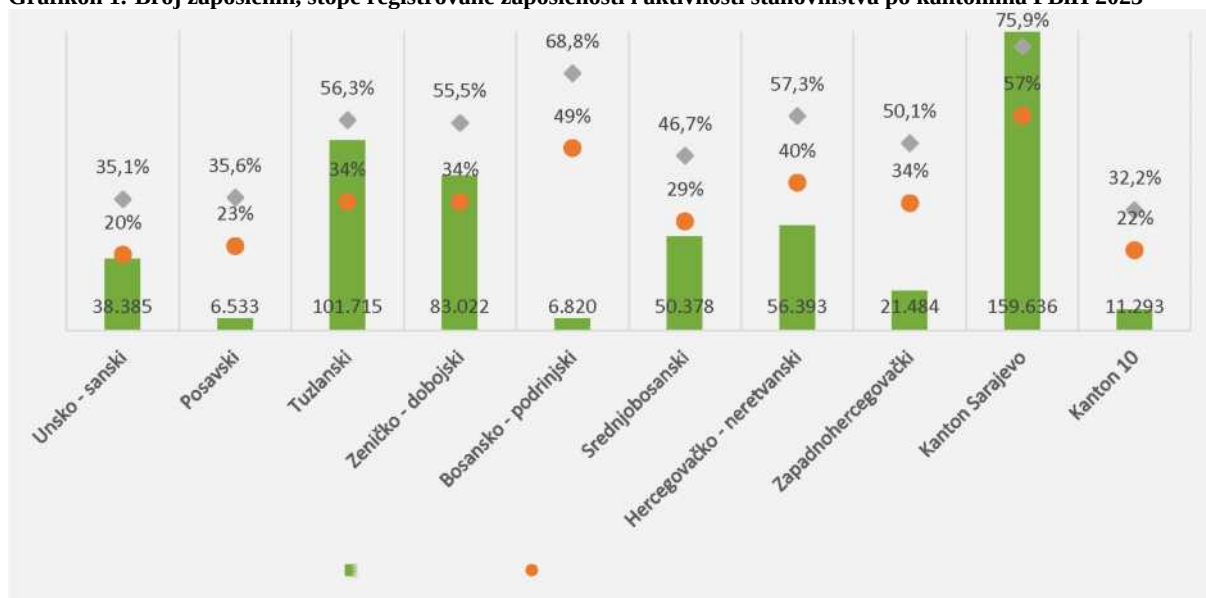
najveće učešće imali su zaposleni u prerađivačkoj industriji 19,6%, u trgovini 18,2% i u javnoj upravi 8,8%, dok je najmanje učešće zaposlenih i dalje u poslovanju nekretninama 0,5%, snabdijevanju vodom i upravljanju otpadom 1,6% i djelatnostima proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom i plinom 1,6%. Najviše zaposlenih žena bilo je zaposleno u oblasti trgovine 9,4%, prerađivačkoj industriji 7,1% i u obrazovanju 6,0% u odnosu na ukupan zaposlenost u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Unutar prerađivačke industrije, najveće učešće imali su zaposleni u proizvodnji gotovih metalnih proizvoda sa 17,3%, u proizvodnji prehrambenih proizvoda 12,5% i proizvodnji odjeće 8,5%, dok su najmanje učešće imali zaposleni u proizvodnji računara i elektroničkih i optičkih proizvoda 0,4%, proizvodnji duhanskih proizvoda 0,01% i proizvodnji ostalih prevoznih sredstava 0,09%.

Najveće povećanje broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu zabilježeno je u djelatnostima vađenja ruda i kamena za 26,9%, proizvodnji ostalih prevoznih sredstava za 16,0%, proizvodnji električne opreme 9,3% i popravcima i instaliranju mašina za 5,8%, dok je najveći pad broja zaposlenih zabilježen u djelatnostima proizvodnje duhanskih proizvoda za 82,6%, u ostaloj prerađivačkoj industriji za 11,7%, proizvodnji kože za 10,3%, i u proizvodnji računara i optičkih proizvoda za 9,9%.

U sljedećem grafikonu dat je pregled zaposlenosti po kantonima u Federaciji Bosne i Hercegovine gdje je u 2023. godini najviši broj zaposlenih lica registriran u Sarajevskom kantonu (159.636 ili 29,5%), Tuzlanskom kantonu (101.715 ili 18,8%) i Zeničko-dobojskom kantonu (83.022 ili 15,3%), dok je najmanji broj zaposlenih zabilježen u Posavskom kantonu sa svega 6.533 ili 1,2% u odnosu na ukupan broj zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine. Gledano po kantonima, najviše zaposlenih žena je zabilježeno u Sarajevskom kantonu 14,1%, Tuzlanskom 7,6% i Zeničko-dobojskom 6,5%, dok je najniži udio zaposlenih žena u Posavskom 0,5%.

Grafikon 1. Broj zaposlenih, stope registrovane zaposlenosti i aktivnosti stanovništva po kantonima FBiH 2023

Izvor: Federalni zavod za statistiku, 2023; Obrada podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja

Povećanje broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu zabilježeno je u skoro svim kantonima, a najviše u Hercegovačko-neretvanskom kantonu i Zapadnohercegovačkom za 2,7%, i Kantonu Sarajevo za 2,0% dok je najveće smanjenje zaposlenih zabilježeno u Bosansko-podrinjskom kantonu za 2,3% i Srednjobosanskom kantonu za 0,2%.

Najviša registrovana stopa zaposlenosti u Federaciji Bosne i Hercegovine u

2023.godini zabilježena je u Sarajevskom kantonu u iznosu od 57%, Bosansko-podrinjskom 49% i Hercegovačno-neretvanskom 40%, dok je najniža stopa zaposlenosti zabilježena u Unsko-sanskom kantonu 20%. Najviša registrovana stopa aktivnosti stanovništva po kantonima zabilježena je također u Sarajevskom kantonu u iznosu od 75,9%, Bosansko-podrinjskom 68,8% i Tuzlanskom kantonu u iznosu od 56,3% dok je najniža stopa aktivnosti stanovništva zabilježena u Kantonu 10 32,2%.

Nezaposlenost

Prema Anketi o radnoj snazi 2023. godine, stopa nezaposlenosti u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023.godini iznosi 15,0%, što je za 2,2 p.p. manje u odnosu na prethodnu godinu. Posmatrano prema spolu skoro dva puta više je aktivnih muškaraca u odnosu na broj aktivnih žena. Stopa nezaposlenosti mladih u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023. godini iznosi 31,1% (broj nezaposlenih mladih dobne skupine 15-24) manja je za 6,3 p.p. u odnosu na prethodnu godinu. Registrovana nezaposlenost u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023. godini zabilježen je blagi pad broja nezaposlenih osoba. Prosječan broj nezaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023. godini iznosio je 277.160, što je manje za 12.753 lica ili 4,4% u odnosu na prethodnu godinu. U posmatranom periodu 2019.- 2023. godine broj nezaposlenih osoba se prosječno godišnje smanjivao za 3,0%.

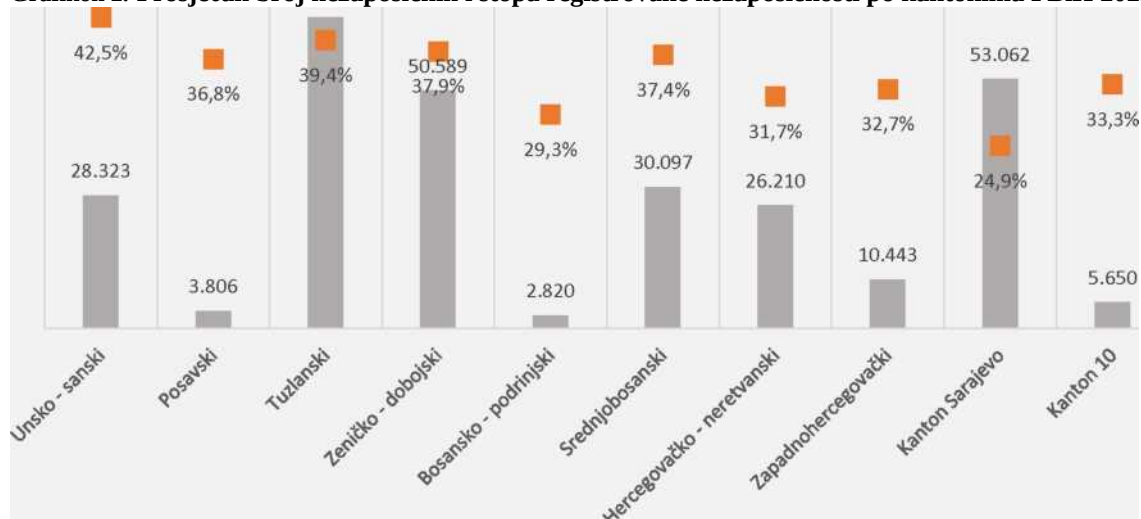
Od prosječnog broja nezaposlenih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023. godini, 164.945 ili 59,4% čine nezaposlene žene, što je neznatno više u odnosu na prethodnu godinu za 0,6 p.p. U posmatranom periodu 2019.-2023.godine, broj nezaposlenih žena se prosječno godišnje smanjivao za 2,4%.

Iz registra službi za zapošljavanje u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023.godini izbrisano je u prosjeku 15.781 lica, što je za 1,7% više nego prethodne godine, a od čega je brisano zbog zaposlenja njih 6.271, što je za 10,2% manje nego prethodne godine. Prosječan broj nezaposlenih mladih osoba (15-24 godina starosti), a koji čine 11,1% od ukupnog broja nezaposlenih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023.godini iznosi 30.861 i manji je za 9,3% u odnosu na prethodnu godinu. U posmatranom periodu 2019.-2023.godine broj nezaposlenih mladih lica se prosječno godišnje smanjivao za 9,3%. Broj nezaposlenih mladih žena (15-24 godina starosti) koje čine 54,2% broja nezaposlenih mladih lica u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023.godini iznosio je 16.739 što je 7,9% manje u odnosu na prethodnu godinu. Stopa registrovane nezaposlenosti u Federaciji Bosne i Hercegovine, koja se izračunava kao udio nezaposlenih lica u odnosu na radnu snagu, na kraju 2023.godine iznosila je 33,9% što je za 1,3 p.p. manje u odnosu na prethodnu godinu.

Posmatrano po kvalifikacijama, od prosječnog broja nezaposlenih registriranih lica u Federaciji Bosne i Hercegovine, u 2023. godini 189.305 (68,3%) su lica sa određenim nivoom stručne spreme, a 87.854 (31,7%) su osobe bez stručne spreme.

U slijedećem pregledu dajemo pregled nezaposlenosti po kantonima Federaciji Bosne i Hercegovine gdje je u 2023.godini najviši prosječan mjesečni broj nezaposlenih osoba registriran u Tuzlanskom kantonu (66.161 ili 23,9%), Kantonu Sarajevo (53.062 ili 19,1%) i u Zeničko-dobojskom kantonu (50.589 ili 18,3%), dok je najmanji broj nezaposlenih osoba registrovan u Bosansko-podrinjskom kantonu (2.820 ili 1,0%) od ukupnog broja nezaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Grafikon 2. Prosječan broj nezaposlenih i stopa registrovane nezaposlenosti po kantonima FBiH 2023

Izvor: Federalni zavod za statistiku, 2023; Obrada podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja

Smanjenje broja nezaposlenih osoba registrirano je u svim kantonima u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023. godini, a najveće smanjenje zabilježeno je u Unsko-sanskom kantonu za 9,2%, Bosansko-podrinjskom za 8,8% i Hercegovačko-neretvanskom kantonu za 8,8% dok je najmanje smanjenje zabilježeno u Zeničko-dobojskom kantonu za 0,7% u odnosu na prethodnu godinu.

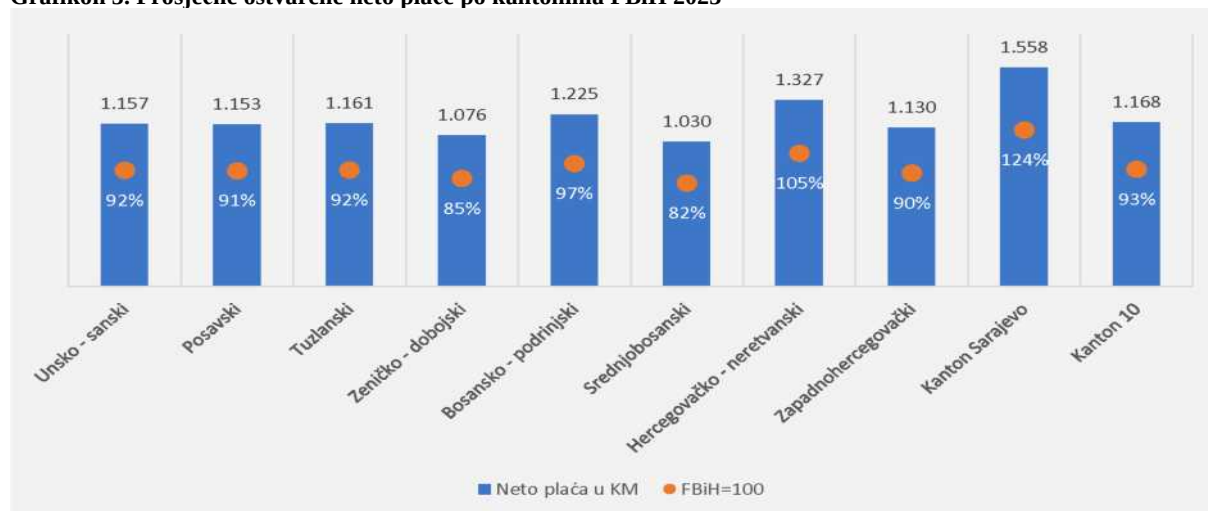
Plaće

Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenom radniku u 2023. godini u Federaciji Bosne i Hercegovine ostvarena je u iznosu od 1.261 KM što je za 13,2% više u odnosu na prethodnu godinu. Vlada Federaciji Bosne i Hercegovine je donijela Odluku da se najniža plaća za period od 1. januara do 31. decembra 2023.godine utvrđuje u neto iznosu od 596 KM. U posmatranom periodu 2019.-2023.godine neto plaća se prosječno godišnje povećavala za 8,0%. Bruto plaća u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2023.godine iznosila je 1.959 KM i viša je za 13,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Najveće prosječno povećanje neto plaće zabilježeno je u djelatnostima administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti za 18,7%, u Informacijama i komunikacijama za 17,1% i u djelatnostima vađenja ruda i kamena za 16,7%, dok je najmanje povećanje neto plaće zabilježeno u finansijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja za 7,1% u odnosu na prethodnu godinu. Najviša prosječna neto plaća u 2023. godini ostvarena je u Kantonu Sarajevo u iznosu od 1.558 KM, Hercegovačno-neretvanskom kantonu 1.327 KM i Bosansko podrinjskom kantonu u iznosu od 1.225 KM, dok je najniža u prosječna plaća zabilježena u Srednjobosanskom kantonu u iznosu od 1.030 KM.

Prosječna plaća u Zeničko-doboskom kantonu iznosila je 1.076 KM.

Grafikon 3. Prosječne ostvarene neto plaće po kantonima FBiH 2023

Izvor: Federalni zavod za statistiku, 2023; Obrada podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja

Povećanje prosječne mjesečne neto plaće u 2023.godini zabilježeno je u svim kantonima a najviše u Bosansko-podrinjskom kantonu za 19,4%, Srednjobosanskom kantonu za 15,3% i u Tuzlanskom kantonu za 13,6%, dok je najmanje povećanje neto plaće zabilježeno u Hercegovačko-neretvanskom kantonu za 10,8% u odnosu na prethodnu godinu

Penzije

Ukupan broj penzionera u Federaciji Bosne i Hercegovine na kraju decembra 2023.godine iznosio je 444.666, što je za 10.499 ili 1,2% više u odnosu na prethodnu godinu. U posmatranom periodu 2019.-2023. godine broj penzionera se prosječno godišnje povećavao za 2,4%. U izvještajnoj godini starija populacija (65+) čini oko 17,8% ukupnog stanovništva Federacije Bosne i Hercegovine, dok penzioneri čine 20,7% ukupnog stanovništva u Federaciji Bosne i Hercegovine. Broj zaposlenih na jednog penzionera u Federaciji Bosne i Hercegovine na kraju 2023.godine iznosi 1,2 i ostao je nepromijenjen u odnosu na prethodnu godinu. Prosječna isplaćena penzija u FBiH na kraju 2023.godine iznosila je 583 KM, što je za 20,7% više u odnosu na prethodnu godinu. Najniža isplaćena penzija iznosila je 538,3 KM, a zajamčena 645,54 KM. Najviša isplaćena penzija na kraju decembra 2023.godine iznosila je 2.626,4 KM. U posmatranom periodu 2019.-2023.godine prosječna penzija se u prosjeku godišnje povećavala za 8,8%.

U izvještajnoj godini broj korisnika starosne penzije se povećao za 11.801 ili 4,6% više u odnosu na 2022. godinu, dok se broj korisnika invalidske smanjio za 1.707 ili 2,9%. Broj korisnika porodične penzije je blago viši u odnosu na prethodnu godinu. Gledano po kantonima, na kraju 2023.godine najviši broj penzionera zabilježen je u Sarajevskom kantonu sa učešćem od 19,9%, Tuzlanskom sa 16,6% i Zeničko-dobojskom sa 14,2%, dok je najniži u Posavskom kantonu sa učešćem od 1,0% u ukupnom broju penzionera u Federaciji Bosne i Hercegovine. Broj penzionera se povećao u svim kantonima gdje je najviše povećanje broja penzionera zabilježeno u Posavskom i Kantonu 10 za 3,6%, Unsko-sanskom za 3,4% i Zapadnohercegovačkom kantonu za 2,9% u odnosu na 2022.godine

Najviša prosječna isplaćena penzija na kraju 2023. godine ostvarena je u Kantonu Sarajevo u iznosu od 738 KM, Hercegovačko-neretvanskom kantonu 666 KM i Bosansko-podrinjskom 647 KM, dok je najniža penzija zabilježena u Unsko-sanskom kantonu u iznosu od 570 KM. Povećanje prosječne isplaćene penzije zabilježeno je u svim kantonima a

najviše u Kantonu 10 za 22,2%, Tuzlanskom za 21,5% i Bosansko-podrinjskom kantonu za 21,3%, dok je najmanje povećanje penzije zabilježeno u Posavskom za 20,5% u odnosu na prethodnu godinu.

Prosječna isplaćena penzija u Zeničko-dobojskom kantonu na kraju 2023. godine iznosila je 626 KM.

III.2. Pretpostavke društvenog i privrednog razvoja

Prema trenutno raspoloživim preliminarnim statističkim podacima (statistika nacionalnih računa i kratkoročne statistike) za 2024. godinu u Bosni i Hercegovini je nastavljen trend rasta privredne aktivnosti. Naime, prema podacima BHAS-a za period januar-septembar 2024. godine (BDP, rashodni pristup, tromjesečni podaci) procjenjuje se da je **realni rast BDP-a u Bosni i Hercegovini iznosio 2,5%** u odnosu na isti period prethodne godine.¹⁵ Ova stopa ekonomskog rasta identična je ranijoj procjeni Direkcije za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine (DEP) o kretanju ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u 2024. godini koja je također iznosila 2,5%.¹⁶ Ako se pažljivije posmatra struktura ostvarenog rasta BDP-a u Bosni i Hercegovini, može se zaključiti da je domaća tražnja (potrošnja i investicije) bila glavni nosilac ekonomskog rasta, dok je izvozna tražnja usljed pada izvoza i povećanja trgovinskog deficita imala negativan utjecaj na rast BDP-a. Naime, prema procjeni DEP-a za 2024. godinu rast finalne potrošnje iznosio 2,6%, tako da je doprinos iste u rastu BDP-a iznosio 2,2 p.p. Detaljnije posmatrano, registrovani rast privatne i javne potrošnje bio identičan i iznosio je 2,6%, dok su doprinosi ukupnom ekonomskom rastu iznosili privatna potrošnja 1,7 p.p i javna potrošnja 0,5 p.p. Ovaj rast privatne potrošnje omogućen je zahvaljujući određenom povećanju broja zaposlenih, povećanju plata i penzija, te povećanom prilivu doznaka građana iz inostranstva i usporavanju inflacije u zemlji u posljednjih nekoliko mjeseci. S druge strane, nešto viši nivo javnih rashoda na svim nivoima vlasti s ciljem zaštite životog standarda građana u sklopu borbe protiv inflacije bio je ključni razlog povećanja javne potrošnje u zemlji. Pored finalne potrošnje, procjenjuje se da je pozitivan doprinos ekonomskom rastu ostvaren i u okviru investicija obzirom da su iste ostvarile rast od oko 8%. Pored privatnih investicija koje čine veći dio ukupnih investicija u Bosni i Hercegovini (oko 85% ukupnih investicije), u 2024. godini značajan doprinos je ostvaren i u okviru javnih investicija obzirom na izbornu godinu. Međutim, prilikom interpretacije ovog rasta investicija i doprinosa ekonomskom rastu, potrebno je imati u vidu da ova kategorija uključuje i zalihe što znatno otežava analizu doprinosa investicija u strukturi ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini.

S druge strane, za razliku od prethodnih godina, tokom 2024. doprinos vanjskog sektora u ekonomskom rastu u Bosni i Hercegovini bio je negativan. Naime, prema trenutno raspoloživim međunarodnim statističkim podacima, u zemljama EU došlo je usporavanja ekonomskog rasta što se negativno odrazilo na vanjskotrgovinsku robnu razmjenu i konačnici na ekonomski rast u Bosni i Hercegovini. Prema podacima Eurostat-a za 2024. godinu procjenjuje se da je stopa ekonomskog rasta na nivou EU27 iznosila svega 1,0%, dok su pojedine zemlje koje predstavljaju glavna izvozna tržišta za bh. proizvode kao što su Njemačka i Austrija zabilježile negativne stope ekonomskog rasta.¹⁷ Ovo usporavanje privredne aktivnosti negativno se odrazilo na vanjskotrgovinsku razmjenu u Bosni i Hercegovini u 2024. godini. Naime, Bosna i Hercegovina je nakon dvocifrenog rasta u prethodnih nekoliko godina, u 2024. godini zabilježila znatno slabije rezultate u okviru

¹⁵ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Bruto domaći proizvod, rashodni pristup, tromjesečni podaci za K3 2024. godinu“, 30.12.2024. godine.

¹⁶ Projekcije DEP-a, Mart 2025. godine

¹⁷ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-06092024-sept#:~:text=>

vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Smanjenje vanjskotrgovinske razmjene posljedica je smanjenja izvoza (naročito izvoza roba), dok je uvoz uvećan usljed jačanja domaće tražnje. Naime, prema procjeni DEP-a, za 2024. godinu u Bosni i Hercegovini je registrovano smanjenje izvoza za 1,6%, dok je uvoz uvećan za 2,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovakav trend kretanja izvoza i uvoza rezultirao povećanjem trgovinskog deficita, tako da je ukupni doprinos trgovinskog bilansa u ekonomskom rastu bio izrazito negativan. Trenutno raspoloživi izvještaji međunarodnih referentnih institucija u 2025. godini ukazuju na nastavak trenda rasta ekonomske aktivnosti kako u svijetu tako i u zemljama EU.

U skladu s tim i u Bosni i Hercegovini se može očekivati nastavak trenda rasta ekonomske aktivnosti. Naime, prema projekcijama DEP-a, a na bazi raspoloživih podataka i makroekonomskih modela u Bosni i Hercegovini se očekuje realni rast BDP-a od 2,7%. Glavne pretpostavke u osnovnom scenariju ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini za 2025. godinu predstavljaju nešto povoljnije vanjsko okruženje (viša stopa ekonomskog rasta u zemljama EU i regiona), stabilizacija internih dinamika u zemlji. U skladu s tim, očekuje se da bi domaća tražnja kroz povećanje potrošnje i djelimično investicija trebala predstavljati glavno uporište projektovanog ekonomskog rasta, uz nešto pozitivniji doprinos vanjskog sektora u odnosu na prethodnu godinu. Prema projekcijama DEP-a, očekivani rast broja zaposlenih, povećanje minimalne plate u Federaciji Bosne i Hercegovine, povećan priliv doznaka građana iz inostranstva uz umjerenu inflaciju bi trebali rezultirati porastom raspoloživog dohotka građana, što bi omogućilo nastavak trenda rasta privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini od 2,2%. Pored privatne potrošnje, planirana povećanja budžeta na svim nivoima vlasti ukazuju na mogući rast javne potrošnje sa očekivanom stopom rasta od 1,8%. Očekivana povećanja kako privatne tako i javne potrošnje, ukazuju da se u 2025. godini u Bosni i Hercegovini može očekivati rast finalne potrošnje od 2,1%, uz pozitivan doprinos ekonomskom rastu od 1,8 p.p. Ako se ima u vidu da finalna potrošnja u strukturi BDP-a u Bosni i Hercegovini učestvuje sa oko 85%, može se zaključiti će ovaj projektovani rast potrošnje predstavljati ključno uporište ekonomskog rasta u zemlji. S druge strane, pored povećanja potrošnje unatoč određenim internim izazovima, u Bosni i Hercegovini se očekuje i nastavak trenda rasta investicija. Međutim očekivana stopa rasta investicija je nešto niža u odnosu na prethodnu godinu i iznosi oko 4,5%, uz pozitivan doprinos ekonomskom rastu od skoro 1,1 p.p.

S druge strane, za razliku od 2024. godine, u Bosni i Hercegovini se u 2025. godini očekuju nešto bolji rezultati u okviru vanjskog sektora. Ovo se naročito odnosi na očekivana kretanja izvoza iz Bosne i Hercegovine usljed poboljšanja ekonomske aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima. U skladu s tim, u 2025. godini u Bosni i Hercegovini se može očekivati povećanje ukupnog izvoza od 3,4%, pri čemu je očekivani rast izvoza roba 3,0% a rast izvoza usluga 4,1%. S druge strane, visok nivo domaće tražnje (porast potrošnje i investicije) rezultirao bi povećanjem ukupnog uvoza u Bosnu i Hercegovinu od 3,6%, pri čemu je očekivani rast uvoza roba 3,6%, a uvoza usluga 4,2%. Ovakva kretanja izvoza i uvoza u 2025. godini rezultirali bi blagim povećanjem vanjskotrgovinskog bilansa od 4,3% uz negativan doprinos ekonomskom rastu od 0,5 p.p.

Veoma važnu odrednicu za ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini u periodu 2026.-2028., pored internih dinamika predstavljat će i ekonomska kretanja u vanjskom okruženju, naročito u zemljama EU27. Naime, posljednjih nekoliko godina svjetsku ekonomiju, a samim tim i ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini, obilježili su veliki izazovi, kao što su globalna pandemija, sukobi u Ukrajini i dr. Negativne ekonomske posljedice ovih dešavanja na svjetsku ekonomiju su već vidljive i manifestuju se kroz trgovinske, finansijske, cjenovne šokove koji nisu zaobišli ni Bosnu i Hercegovinu. Naime, raniji izvještaji su pokazali da vanjsko okruženje (EU i zemlje regiona) predstavlja veoma važnu strukturalnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini. Međutim,

unatoč evidentnim nestabilnostima u svijetu, referentne međunarodne institucije u svijetu kao što su MMF - Međunarodni Monetarni Fond, Svjetska Banka i Evropska Komisija u određenim publikacijama ukazuju na nastavak trenda ekonomskog rasta.

Projicirana stopa globalnog ekonomskog rasta u toku ovog perioda iznosi oko 3,3%, dok DG ECFIN-a za zemlje EU u svom jesenjem izvještaju projicira nastavak trenda ekonomskog rasta i stabiliziranje inflacije. Osnovni zaključci svih navedenih izvještaja jeste da se ekonomski rast neće vratiti na nivo predpanemijskih stopa rasta, dok se s druge strane može očekivati stabilizacija svjetskih cijena roba i usluga. S toga vrijedi istaći, da je se DEP prilikom pripreme ovog izvještaja u okviru projiciranja ekonomskih kretanja u međunarodnom ekonomskom okruženju koristio trenutno dostupnim izdanjem¹⁸ *European Economic Forecast Spring 2024 (Institutional Paper 296, November)*.¹⁹ Prema navedenom izvještaju, projektovani realni ekonomski rast u zemljama EU u 2026. godini iznosi 1,8%, očekivana stopa inflacije 2%, dok bi nezaposlenost trebala iznositi 5,9%.

Obzirom da eksterne dinamike predstavljaju veoma važnu strukturnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini, vrijedi istaći da će najnovija dešavanja imati odlučujuću ulogu za izgled ekonomskog rasta u zemlji u narednom periodu. Osim eksternih dinamika, jako bitan faktor za ekonomski rast u zemlji tokom programskog perioda 2026.-2028. godine, predstavljat će i institucionalni kapacitet zemlje u provedbi strukturalnih reformi kako bi se ojačao doprinos internih dinamika u kreiranju istog. Daljnje uslozňjavanje, kako eksternih tako i internih dinamika, bi imalo veoma negativne posljedice po bosanskohercegovačku ekonomiju i smanjila njen potencijalni rast. Imajući u vidu navedene kako eksterne tako i interne okolnosti, prema projekcijama DEP-a u osnovnom scenariju za period 2026.-2028. godine, u Bosni i Hercegovini se može očekivati ekonomski rast sa prosječnom stopom ekonomskog rasta od oko 3,1% na godišnjem nivou (2026: 3,0%, 2027. 3,1% i u 2028. godini 3,3%).²⁰

Pretpostavlja se da bi ključni oslonac ekonomskog rasta tokom ovog perioda, trebala predstavljati domaća tražnja kroz povećanje privatne potrošnje i investicija. Naime, adekvatna provedba strukturnih reformi (ERP, Reformska Agenda i ostali strateški dokumenti), dovela bi do povećanja ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji kroz povećanje ukupne proizvodnje, broja zaposlenih, povećanja investicionih ulaganja (privatnih i javnih), kao i prihoda od izvoza (roba i usluga). U osnovnom scenariju se očekuje da bi ova dešavanja u konačnici rezultirala povećanjem raspoloživog dohotka građana a samim tim i povećanjem privatne potrošnje koja će kao i prethodnih godina predstavljati ključni oslonac ekonomskog rasta. Tako se u periodu 2026.-2028. godine očekuje prosječna stopa rasta privatne potrošnje od 1,8%. S druge strane, imajući u vidu visok nivo javne potrošnje u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini, i napore koji se ulažu kroz proces fiskalne konsolidacije u Bosni i Hercegovini, tokom ovog perioda očekuje se postepena stabilizacija javnih finansija kroz smanjenje javnih rashoda i istovremeno povećanje javnih prihoda kako bi se ograničio rast javne potrošnje. Tako se u periodu 2026.-2028. godine očekuje prosječni rast javne potrošnje od oko 1,8% na godišnjem nivou. Ako se ima u vidu da bi tokom ovog perioda projicirana stopa ekonomskog rasta bila viša u odnosu na rast javne potrošnje, udio iste u strukturi BDP-a bi se djelimično smanjio na oko 18%. U ovom vremenskom period, očekuje se da bi mjerama fiskalne politike dio sredstava iz tekuće potrošnje trebao biti kanaliziran u svrhu jačanja investicione potrošnje u Bosni i Hercegovini. Samim tim, uz

¹⁸ Potrebno je istaći da je dodatni izazov za izradu makroekonomskih projekcija u Bosni i Hercegovini predstavljala raspoloživost međunarodnih podataka obzirom da DG ECFIN proljetno izdanje makroprojekcija nije bilo raspoloživo za upotrebu u vrijeme pripreme ovog izvještaja.

¹⁹ European Commission, "DG ECFIN, „European Economic Forecast“ Autumn 2024 (Institutional Paper 296), November 2024.

²⁰ Projekcije DEP-a, Mart 2025. godine

poboljšanje poslovnog ambijenta, investicije bi za razliku od prethodnih godina mogle imati značajniji rast a samim tim i veći doprinos u očekivanom rastu BDP-a.

U periodu 2026.-2028. godine u Bosni i Hercegovini se očekuje povećanje investicija po prosječnoj godišnjoj stopi rasta od oko 5,3% (2026: 4,1%, 2027: 5,6%, 2028: 6,2%). U ovom vremenskom okviru, pored povećanja privatnih investicija koje čine većinski dio ukupnih investicija (oko 85% ukupnih investicija) kao što je to i ranije navedeno, očekuje se i značajniji doprinos javnih investicija. Smatra se da bi napredak u procesu evropskih integracija u kombinaciji sa unapređenjem poslovnog okruženja kroz reformske procese, mogli povećati interes kako domaćih tako i stranih investitora za investiciona ulaganja u Bosnu i Hercegovinu. S druge strane, obzirom na strukturu i poziciju ekonomije Bosne i Hercegovine, smatra se da će javne investicije predstavljati nešto važniju polugu za podsticanje ekonomskog rasta u srednjem roku. Projekti u okviru izgradnje putne infrastrukture i energetske projekti-zelena tranzicija, kao i raspoloživost sredstava kod međunarodnih finansijskih institucija bi uz adekvatnu i pravovremenu implementaciju istih mogli rezultirati godišnjim povećanjem javnih investicija od oko 7%, u periodu od 2026.-2028. godine. Tako bi u srednjoročnom vremenskom okviru, udio javnih investicija u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini bio povećan na oko 3,5% BDP-a. Postepena stabilizacija u eksternom okruženju, uz unaprjeđenje industrijske baze i podizanje konkurentnosti u zemlji, predstavljaju preduslov poboljšanja vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Međutim, za razliku od ranijih projekcija, dodatni izazov za ekonomiju Bosne i Hercegovine, naročito u okviru izvozno orijentisane prerađivačke industrije i izvoza roba, predstavljat će uvođenje CBAM-a (*Carbon Border Adjustment Mechanism*) od strane EU. Kašnjenja i parcijalna provedba potrebne regulative, mogli bi značajno oslabiti međunarodnu konkurentnost bosanskohercegovačke ekonomije i oslabiti njenu vanjsku poziciju na izvoznim tržištima.

U tom slučaju u Bosni i Hercegovini se može očekivati nešto niži prosječni godišnji rast ukupnog izvoza od oko 4,3% (2026: 2,9%, 2027: 4,7%, 2028: 5,3%). Ovdje posebno treba naglasiti doprinos usluga, obzirom da je udio istih u posljednjih nekoliko godina značajno uvećan i vrlo često amortizovao određene gubitke u okviru izvoza roba koji su nastali usljed fluktuacija na međunarodnim tržištima. Tako bi tokom ovog perioda, zahvaljujući ovom izvoznom rastu, udio izvoza u BDP-u bio povećan na oko 42% na kraju 2028. godine. S druge strane, očekuje se da bi se uvoz u ovom vremenskom periodu trebao kretati po nešto sporijoj godišnjoj stopi rasta od 3,4% (2026: 2,6%, 2027: 3,6%, 2028: 4,0%). Posljedica ovakvog kretanja uvoznog rasta bila bi stabilizacija udjela uvoza u BDP-u na oko 53% BDP-a na kraju 2028. godine. Nešto snažniji rast izvoza u odnosu na rast uvoza u srednjem roku bi rezultirao postepenom stabilizacijom vanjskotrgovinskog bilansa kao udio u BDP-u na 11%, odnosno neutralnim doprinosom ekonomskom rastu, dok bi pokrivenost uvoza izvozom zaključno sa 2028. godinom trebala iznositi skoro 78,5%.

Tabela 4. Makroekonomski pokazatelji u BiH od 2025. - 2028. godine

Indikator	2025	2026	2027	2028
Realni rast BDP-a %	2,7	3	3,1	3,3
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	3	2	1,9	1,8
Realni rast uvoza u %	3,6	2,6	3,6	4
Realni rast izvoza u %	3,4	2,9	4,7	5,3

Izvor: Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), mart 2025. godine

Projekcije indikatora za naredni srednjoročni period sačinjene su na osnovu projekcija Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću ministara BiH iz marta 2025. godine i projekcija relevantnih međunarodnih institucija (MMF-a i Svjetske banke iz

aprila, Europske komisije iz februara 2025. godine).

Tabela 5. BDP u BiH 2025. - 2028. godine

Indikator	2025	2026	2027	2028
Nominalni BDP u mil. KM	56.568	59.367	62.294	65.553
Nominalni rast %	5,6	4,9	4,9	5,2
Realni BDP u mil. KM	54.998	58.258	61.230	64.362
Realni rast %	2,7	3	3,1	3,3

III.3. Rizici ostvarenja pretpostavki

Rizici po ostvarivanje projekcija ekonomskog rasta u osnovnom scenariju mogu se klasifikovati u dvije grupe (vanjski i unutrašnji). Neizvjesnost u vanjskom okruženju, jačanje inflatornih pritisaka kao i slabljenje globalnog ekonomskog rasta, zasigurno bi imali negativan utjecaj na potrošnju, investicije, vanjskotrgovinsku razmjenu a samim tim i na projekcije ekonomskog rasta u Bosnu i Hercegovinu u osnovnom scenariju za period 2026.-2028. godine.

S duge strane, prijetnju realizaciji ovih projekcija predstavljaju i unutrašnji izazovi odnosno unutrašnji rizici u Bosni i Hercegovini. Unutrašnje rizike predstavljaju složen sistem donošenja odluka i spor tempo provođenja ekonomskih reformi u zemlji. Eventualna kašnjenja u implementaciji provođenju strukturalnih reformi moglo bi se negativno odraziti na ukupni ekonomski rast. Vrlo je važno istaći rizike koji se tiču klimatskih promjena, odnosno usaglašavanje zakonske regulative u oblasti zelene energije u Bosni i Hercegovini sa važećim propisima u zemljama EU. U tom kontekstu vrijedi istaći da je Bosna i Hercegovina do 2026. godine obavezna usaglasiti domaće zakonodavstvo, kao i strukturu ekonomije u skladu sa odredbama Carbon Border Adjustment Mechanism CBAM²¹ regulative. Eventualna kašnjenja prilikom usaglašavanja, mogli bi značajno ugroziti ukupnu konkurentnost ekonomije u Bosni i Hercegovini kroz smanjenja proizvodnje, izvoza, zaposlenosti, javnih prihoda i u konačnici rezultirati nižim stopama rasta BDP-a za nekoliko p.p.

Što se tiče rizika u srednjem roku, naročito vrijedi istaći rizike na tržištu rada odnosno trend smanjenja radne snage koji je evidentan u posljednjih nekoliko godina. Eventualni nastavak migracija stanovništva (mladi, obrazovan i kvalifikovan kadar) iz Bosne i Hercegovine, bi moglo rezultirati smanjenjem produktivnosti i sporijim rastom BDP-a od projektovanog.

IV. SREDNJOROČNA FISKALNA PROGNOZA

IV.1. Porezna politika i javni prihodi

Imajući u vidu da je domaća ekonomija pod direktnom izloženošću globalnih geopolitičkih rizika, uspješna fiskalna politika okosnica je nastavka ekonomskog rasta i u narednom srednjoročnom periodu.

Srednjoročno i dugoročno, Federacija Bosne i Hercegovine će biti suočena i sa savremenim izazovima poput demografskih promjena i ubrzane digitalizacije, koji snažno utječu na privredni razvoj i rast. Vodeći se time, porezna politika, kao jedna od najvažnijih instrumenata fiskalne politike, treba biti usmjerena na povećanje funkcionalnosti tržišta rada i konkurentnosti, istovremeno podižući efikasnost naplate javnih prihoda.

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R0956>

Uzimajući u obzir i specifičnost ustavnog uređenja, aktivnom saradnjom, svi nivoi vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine moraju biti usmjereni promociji održivog i inkluzivnog rasta, posebno se fokusirajući na nekoliko ključnih segmenata, datih u nastavku. Preporuka je da fokus porezne politike i dalje bude na smanjenju poreznog opterećenja rada, kao i smanjenju drugih fiskalnih i parafiskalnih nameta koji opterećuju privredu. Zadatak reforme postojećih propisa o obaveznim doprinosima i propisa o porezu na dohodak je smanjenje zbirne stopa obaveznih doprinosa na nivo koji će rasteretiti oblast rada, a neće ugroziti fiskalnu održivost i stabilnost, uz istovremeno proširenje porezne osnovice za izvore ličnog dohotka koji do sada nisu bili oporezivi.

U narednom periodu potrebno je uspostaviti jedinstven sistem oporezivanja imovine na cijeloj teritoriji Federaciji Bosne i Hercegovine, u cilju pojednostavljenja istog za obveznike, kao i olakšanja administriranja i kontrole od strane nadležnog poreznog organa.

Stavljajući fokus na istaknute savremene izazove, neophodna su ulaganja u digitalizaciju javne administracije, s posebnim akcentom na tehnološku inovaciju porezne administracije. Implementacijom reforme Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine u pravcu provedbe mjera administrativnog unaprjeđenja pružanja javnih usluga kroz fluidan protok informacija kroz IT sistem, efikasnije će se upravljati poreznim sistemom, poboljšati njegova transparentnost, efikasnost i pravednost. Tehnološkim unaprjeđenjem procesa stvoriti će se pretpostavke za bržu i lakšu dostupnost podataka potrebnih za analize, jačanje kontrolnih mehanizama i implementaciju efikasnih sankcija za porezne prekršaje. Iz perspektive poslovnih subjekata, digitalizacijom administracije smanjuju se vrijeme i troškovi poslovanja, podiže nivo produktivnosti i konkurentnosti kroz optimizaciju procesa. Dugoročno, tehnološko unapređenje rezultirati će uštedama administriranja i na strani obveznika i na strani porezne administracije, koje se mogu preusmjeriti za finansiranje drugih prioriteta u poslovnom procesu za javni sektor, odnosno finansiranje drugih budžetskih kategorija od značaja, kada je riječ o javnom sektoru. Nadalje, edukacijom svih poreznih obveznika može se poboljšati njihovo razumijevanje poreznog sistema, olakšati poštivanje poreznih propisa, te podići svijest o značaju plaćanja poreza za same obveznike.

Nastavlja se i provedba mjera podrške borbi protiv porezne evazije i utaje poreza, kao i neprekidno prilagođavanje globalnim reformama usmjerenim povećanju porezne transparentnosti i kvalitetnije i pravodobnije razmjene informacija. Krajnji cilj stručne procjene započete u 2023. godini od strane OECD-ovog Globalnog foruma o transparentnosti i razmjeni informacija u porezne svrhe „peer-review“, će omogućiti detaljan pregled nedostataka pravnog okvira kao institucionalnog djelovanja, što će biti okosnica daljih aktivnosti na ovom polju.

Aktivnosti na provođenju Akcijskog plana o smanjenju porezne osnovice i premještanja dobiti (BEPS akcijski plan), bit će u fokusu djelovanja u svrhu zaštite privrednog okruženja kroz sprječavanje dodjeljivanja statusa nekooperativne porezne jurisdikcije. Multilateralni instrument, čije se usvajanje očekuje u ovoj godini, imati će veći uticaj na porezni sistem Federacije Bosne i Hercegovine, te će zahtjevati temeljitu izmjenu propisa i strukture. Redovni godišnji „peer-review“ od strane OECD-ovog Inkluzivnog okvira za BEPS i OECD-ovog Globalnog foruma usmjeravat će Bosnu i Hercegovinu u izmjenama poreznog sistema, a što će u najvećoj mjeri imati uticaj na porezne oblike.

U svrhu jačanja fiskalne stabilnosti i odgovornosti, u narednom periodu nastavljaju se i aktivnosti unaprjeđenja koordinacije i odgovornosti između svih nivoa vlasti u pripremi projekcija javnih prihoda, uspostave što kvalitetnijeg sistema izvještavanja, prema OECD metodologiji, kao i analize pripadnosti i raspodjele javnih prihoda korisnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine shodno ustanim nadležnostima.

Realizacija svih planiranih aktivnosti, kao i do sada, ovisit će prije svega od političke stabilnosti i institucionalne spremnosti nositelja aktivnosti, a usljed globalnih utjecaja

kreatori fiskalne politike mogu biti stavljeni pred nove vanredne izazove, što će dovesti i do eventualnih promjena u dinamici realizacije.

IV.2. Kretanje prihoda u srednjoročnom periodu

Unatoč izazovima na međunarodnom nivou, kao što su slabljenje globalnog ekonomskog rasta, pojačanih inflatornih pritisaka i rasta kamatnih stopa, u 2024. godini ostvaren je ekonomski rast, koji prema podacima Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), na nivou Bosne i Hercegovine iznosi 2,5%. Navedena ekonomska kretanja odrazila su se i na trendove naplate javnih prihoda.

Prateći najnovije zvanične makroekonomske prognoze iz marta 2025. godine, preuzete od strane DEP-a, kao i pozitivne tekuće trendove naplate u prvom kvartalu 2025. godine, izvršeno je revidiranje projekcija prihoda za tekuću godinu i pripremljene su srednjoročne projekcije za period 2026.-2028. godinu.

Indirektni porezi

Projekcije prihoda od indirektnih poreza bazirane su na srednjoročnom Planu naplate ukupnih prihoda na Jedinstvenom računu, preuzetom od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje (OMA) u aprilu 2025. godine. Nadalje, izvršena je procjena učešća Federacije Bosne i Hercegovine u međuentiteskoj raspodjeli, dok je projekcija raspoloživog dijela ovih prihoda za raspodjelu korisnicima u Federaciji BiH po godinama, zasnovana i na godišnjem planu otplate vanjskog duga.

Pojedinačna alokacija prihoda od indirektnih poreza za kantone i općine/gradove za 2025. godinu, kao i za srednjoročni period 2026. - 2028. godina izvršena je u skladu sa koeficijentima iz Uputstva o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2025. godinu („Službene novine Federacije BiH”, broj: 75/24).

Plan prihoda Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2025. godinu po osnovu ovog poreza iznosi 342,2 miliona KM, dok je po novoj Revidiranoj projekciji dostavljenoj od strane Federalnog ministarstva finansija, projiciran prihod od indirektnih poreza u iznosu od 352 miliona KM.

U tri naredne fiskalne godine, prema projekcijama iz maja 2025.godine, ovi iznosi su projicirani na 381,1 miliona KM u 2026. godini, 408,2 miliona KM u 2027. godini, te 432 miliona KM u 2028. godini.

U tabeli 7. dat je detaljan prikaz projekcije prihoda od indirektnih poreza Zeničko-dobojskog kantona i općina/gradova Kantona pojedinačno s Jedinstvenog računa za 2025. godinu, te projekcije prihoda za period 2026.-2028. godina²².

Tabela 7. Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele s Jedinstvenog računa u KM

VRSTA PRIHODA	Plan	Projekcija		
	2025	2026	2027	2028
1.1. Kantonalni budžet	352.002.022	381.119.871	408.275.748	432.035.252
1.2. Općinski/gradski budžeti	60.610.844	65.624.616	70.300.557	74.391.680

²²Raspodjela prihoda za kantone i općine/gradove pojedinačno za 2025. godinu i period 2026. - 2028. godina urađena je u skladu sa metodologijom propisanom Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22).

1.2.1. Breza	2.292.432	2.482.063	2.658.917	2.813.652
1.2.2. Doboј Jug	603.074	652.961	699.486	740.193
1.2.3. Kakanj	6.570.139	7.113.626	7.620.492	8.063.964
1.2.4. Maglaj	3.921.856	4.246.275	4.548.834	4.813.552
1.2.5. Olovo	1.726.815	1.869.659	2.002.877	2.119.434
1.2.6. Tešanj	6.873.549	7.442.134	7.972.407	8.436.359
1.2.7. Usora	951.434	1.030.137	1.103.538	1.167.758
1.2.8. Vareš	1.404.676	1.520.872	1.629.239	1.724.052
1.2.9. Visoko	5.959.573	6.452.553	6.912.316	7.314.577
1.2.10. Zavidovići	6.311.679	6.833.785	7.320.712	7.746.739
1.2.11. Zenica	18.830.154	20.387.797	21.840.486	23.111.487
1.2.11. Žepče	5.165.463	5.592.754	5.991.253	6.339.913

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

Porez na dobit

Revidirane projekcije prihoda od poreza na dobit za 2025. godinu bazirane su na historijskom i tekućem (Q1 2025) trendu naplate, uz procjenjena očekivanja do kraja godine. Prilikom procjene očekivanja do kraja tekuće godine, uzelo se u obzir da će primjena Odluke o minimalnoj plati za 2025. godinu, kao i pretpostavljeni nastavak povećanja plata radnika u cilju zadržavanja deficitarne radne snage na tržištu rada u Federaciji BiH, na strani poslodavaca dovesti do povećanja rashoda u navedene svrhe. Uticajem istog, pretpostavljen je pad naplate ovih prihoda tokom ostatka 2025. godine. Očekuje se da će se ovi prihodi i u srednjoročnom periodu 2026.-2028. godina zadržati na približno istom nivou pretpostavljenom za 2025. godinu, bez daljeg nastavka opadajućeg trenda.

Očekivani prihodi od poreza na dobit Budžeta Zeničko-dobojskog kantona u 2026. godini iznose 74,7 miliona KM, 74,8 miliona KM u 2027. godini i 74,8 miliona KM u 2028. godini.

U sljedećoj tabeli navedene su revidirane projekcije za period 2025.-2028. godina za Zeničko-dobojski kanton.

Tabela 8. Prihodi od poreza na dobit u KM

VRSTA PRIHODA	Plan	Projekcija		
	2025	2026	2027	2028
Porez na dobit	74.816.695	74.754.177	74.818.725	74.887.496

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

Porez na dohodak

Revidirane projekcije prihoda od poreza na dohodak i obaveznih socijalnih doprinosa za 2025. godinu, zasnovane su na tekućem (Q1 2025) trendu naplate, uzimajući u obzir efekte povećanja minimalne plaće u 2025. godini, kao i, kako je već ranije navedeno, prve procjene utjecaja izmjene Zakona o doprinosima u Federaciji Bosne i Hercegovine. Prateći srednjoročne pretpostavke ključnih pokazatelja vezanih za tržište rada (očekivani rast broja zaposlenih po stopi od 1,2% do 1,5% godišnje i očekivani rast prosječne plaće po stopi od 5,2% do 5,6% godišnje) u periodu 2026.-2028. godina, pripremljene su i projekcije navedene kategorije prihoda za ovaj period. Ipak, imajući u vidu potencijalne nove promjene fiskalnih i poreznih politika u cilju rasterećenja poslovnog okruženja i poboljšanja finansijskog položaja radnika, planiranje prihoda koji koreliraju sa izmjenama ovih politika je rađeno sa krajnjom oprežnošću.

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda na području Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj: 1/06, 2/06, 5/06, 7/09 i 12/13) svim općinama/gradovima Zeničko-dobojskog kantona je ustupljen dio uplaćenog prihoda od poreza na dohodak u iznosu od 34,46%, dok je općini Žepče ustupljen u iznosu od 44,46%.

Plan prihoda Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2025. godinu po osnovu ovog poreza iznosi 74,2 miliona KM, dok je po novoj Revidiranoj projekciji dostavljenoj od strane Federalnog ministarstva finansija, projiciran prihod od poreza na dohodak u iznosu od 82,1 milion KM.

U 2026. godini projiciran je ukupan iznos prihoda po osnovu poreza na dohodak od 87,9 miliona KM, 94,3 miliona KM u 2027. godini i 101,3 miliona KM u 2028. godini.

U sljedećoj tabeli navedene su projekcije za period 2025.-2028. godina za Zeničko-dobojski kanton i općine/gradove Kantona²³.

Tabela 9. Prihodi od poreza na dohodak u KM

Vrsta prihoda	Plan	Projekcija		
	2025	2026	2027	2028
1. Porez na dohodak	125.327.832	134.249.785	143.984.681	154.615.148
1.1. Kantonalni budžet	82.139.861	87.987.309	94.367.560	101.334.768
1.2. Općinski/gradski budžeti	43.187.971	46.262.476	49.617.121	53.280.380

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

Ostali porezi

Ostali porezi obuhvataju sve ostale poreze koji se naplaćuju po kantonalnim propisima nakon implementacije Zakona o porezu na dohodak, a čine ih:

- Porez na plaću i radnu snagu (zaostale uplate poreza),
- Porez na imovinu,
- Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze po osnovu poreza na promet dobara i usluga),
- Ostali porezi.

Neporezni prihodi

Neporezni prihodi kantona uključuju:

- Prihode od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihode od pozitivnih kursnih razlika (uključujući i vlastite prihode budžetskih korisnika),
- Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga,
- Novčane kazne (neporezne prirode).

Ukupni okvirno projicirani prihodi Zeničko-dobojskog kantona za period 2025. – 2028. godine

U tabeli 10. navedeni su prihodi planirani Budžetom Zeničko-dobojskog kantona za 2025. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj: 25/24), te revidirane projekcije prihoda za Budžet Zeničko-dobojskog kantona za period 2026.-2028. godine.

²³ Projicirani iznosi za budžete jedinica lokalne samouprave iskazani na osnovu minimalnog udjela, propisanog Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22). Kanton u skladu sa svojim propisima može vršiti raspodjelu većeg iznosa.

Tabela 10. Projicirani ukupni prihodi Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za period 2026.-2028. godine

	Prihodi	Ostvareno	Plan Budžeta	Projekcija		
		2024	2025	2026	2027	2028
I	POREZI	459.735	503.526	545.127	579.385	610.245
1	Indirektni porezi sa Jedinstvenog računa	316.123	342.254	381.119	408.275	432.035
2	Porez na dohodak	66.017	74.243	87.987	94.367	101.334
3	Porez na dobit	76.968	85.216	74.154	74.818	74.887
4	Porezi građana	626	1.812	1.866	1.924	1.988
5	Ostali porezi	1	1	1	1	1
II	NAKNADE I TAKSE	7.275	7.287	7.506	7.738	7.994
1	Naknade i takse	7.275	7.287	7.506	7.738	7.994
III	NOVČANE KAZNE	8.655	9.411	9.693	9.994	10.324
1	Novčane kazne	7.806	7.847	8.082	8.333	8.608
2	Ostali prihodi	849	1.564	1.611	1.661	1.716
IV	OSTALI NEPORESKI PRIHODI	37.164	77.106	79.419	81.881	84.583
	Ostali neporeski prihodi	37.164	77.106	79.419	81.881	84.583
V	FINANSIRANJE I TRANSFERI	19.215	36.976	38.085	39.266	40.562
1	Transferi	17.746	35.176	36.231	37.354	38.587
2	Finansiranje i privatizacija, prodaja imovine	1.469	1.800	1.854	1.911	1.975
VI	KAPITALNI PRIMICI	40.000	65.000	66.950	69.025	71.303
	UKUPNO (I+II+III+IV+V+VI)	572.044	699.306	746.781	787.290	825.010

U tabeli 11., osim za period 2026.-2028. godine, i za 2025. godinu navedene su Revidirane projekcije prihoda dostavljene od strane Federalnog ministarstva finansija.

Tabela 11. Projicirani ukupni prihodi Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za period 2025.-2028. godine

	Prihodi	Ostvareno	Revidirani plan	Projekcija		
		2024	2025	2026	2027	2028
I	POREZI	459.735	510.770	545.127	579.385	610.245
1	Indirektni porezi sa Jedinstvenog računa	316.123	352.002	381.119	408.275	432.035
2	Porez na dohodak	66.017	82.139	87.987	94.367	101.334
3	Porez na dobit	76.968	74.816	74.154	74.818	74.887
4	Porezi građana	626	1.812	1.866	1.924	1.988
5	Ostali porezi	1	1	1	1	1
II	NAKNADE I TAKSE	7.275	7.287	7.506	7.738	7.994
1	Naknade i takse	7.275	7.287	7.506	7.738	7.994
III	NOVČANE KAZNE	8.655	9.411	9.693	9.994	10.324
1	Novčane kazne	7.806	7.847	8.082	8.333	8.608
2	Ostali prihodi	849	1.564	1.611	1.661	1.716
IV	OSTALI NEPORESKI PRIHODI	37.164	77.106	79.419	81.881	84.583
	Ostali neporeski prihodi	37.164	77.106	79.419	81.881	84.583
V	FINANSIRANJE I TRANSFERI	19.215	36.976	38.085	39.266	40.562

1	Transferi	17.746	35.176	36.231	37.354	38.587
2	Finansiranje i privatizacija, prodaja imovine	1.469	1.800	1.854	1.911	1.975
VI	KAPITALNI PRIMICI	40.000	65.000	66.950	69.025	71.303
	UKUPNO (I+II+III+IV+V+VI)	572.044	706.550	746.781	787.290	825.010

Prihodi od doprinosa

U samu metodologiju izrade revidiranih projekcija prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje i doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti, uključeni su efekti povećanja minimalne plaće u 2025. godini, a kada je riječ o doprinosima za zdravstveno osiguranje, u revidiranu projekciju za 2025. godinu uključeni su i procijenjeni efekti smanjenja stope ovih doprinosa na teret poslodavca za 2 indeksna poena, što će se reflektirati na nivo naplate u drugoj polovini tekuće godine.

Prateći makroekonomska očekivanja u kretanju agregata vezanih za tržište rada u periodu 2025.-2028. godina, izvršeno je i projiciranje prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje i doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti, za navedeni period. Razlog procentualno nižeg rasta prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje u 2026. godini je prilagođavanje projekcionoj osnovici (pretpostavljenom iznosu iz 2025. godine) u čijem dijelu je sadržan i dio naplate prije izmjena politike doprinosa.

Prihodi od doprinosa za zdravstveno osiguranje Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog u 2025. godini se projiciraju u iznosu od 312,2 milijuna KM, u 2026. u iznosu od 326,7 milijuna KM, a u 2027. godini u iznosu od 349,9 milijuna KM a u 2028. godini u iznosu od 375,5 miliona KM.

Tabela 12. Prihodi Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona u KM

Vrsta prihoda	Projekcije			
	2025	2026	2027	2028
Doprinosi za zdravstveno osiguranje	312.209.513	326.707.576	349.970.250	375.556.036

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

Prihodi od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti Službe za zapošljavanje Zeničko-dobojskog u 2025. godini se projiciraju u iznosu od 28,5 milijuna KM, u 2026. u iznosu od 30,1 milijuna KM, a u 2027. godini u iznosu od 31,8 milijuna KM a u 2028. godini u iznosu od 33,7 miliona KM.

Tabela 13: Prihodi Službe za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona u KM

Vrsta prihoda	Projekcije			
	2025	2026	2027	2028
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	28.585.070	30.165.619	31.876.329	33.747.325

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

Rizici ostvarenja projekcija prihoda

Srednjoročne projekcije javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine prate makroekonomska očekivanja u kretanju onih agregata sa kojim su u značajnoj korelaciji. Obzirom na visok nivo nepredvidivosti krajnjeg ishoda ekonomskih tokova, moguće su i značajnije promjene u realizaciji projekcija javnih prihoda. Neizvjesnost u vanjskom okruženju prepoznata je kao izraženiji rizik po ostvarenje prognoziranog srednjoročnog ekonomskog rasta. Od domaćih rizika značajan potencijalni negativni utjecaj mogao bi imati spor tempo provođenja ekonomskih reformi. Poseban akcent se stavlja i na obavezu

provedbe reformi domaćeg zakonodavstva u oblasti zelene energije do 2026. godine, čija kašnjenja bi u značajnoj mjeri mogla ugroziti ukupnu konkurentnost Bosne i Hercegovine, te dovesti do pada domaćeg bruto proizvoda.

Projekcije poreznih prihoda i obaveznih socijalnih doprinosa za 2025. godinu, kako je i ranije istaknuto, temelje se na trenutno provedenim izmjenama politika, prate projektovane makroekonomske pokazatelje, kao i tekuće trendove u naplati, korigovane za jednokratne utjecaje. Potencijalna implementacija novih mjera u ovoj oblasti, u narednom srednjoročnom periodu, u značajnoj mjeri može imati odraz i na projicirani nivo naplate.

Pored navedenog, na drugačiji ishod u naplati javnih prihoda mogu u značajnoj mjeri utjecati: izmjene ostalih poreznih politika, značajna odstupanja u kretanju koeficijenta raspodjele prihoda od indirektnih poreza između entiteta u odnosu na trenutno procijenjeni, promjene u nivou planirane otplate vanjskog duga, promjene u izdvajanju prihoda od indirektnih poreza za Institucije Bosne i Hercegovine, rad poreznih administracija, te razvoj drugih događaja poput novih elementarnih nepogoda i sl.

V. MANJAK/VIŠAK PRIHODA BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

Važno je voditi računa o fiskalnom okviru koncipiranom Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine, da nivo prihoda mora biti jednak ili veći od nivoa ukupnih rashoda. S tim u vezi, svi nivoi vlasti trebaju voditi računa o deficitu.

Kretanje akumuliranog manjka i viška prihoda budžeta Kantona od 2017.-2024. godine, prikazano je u tabeli ispod.

Tabela 14. Manjak/višk prihoda Budžeta Zeničko-dobojskog kantona u periodu 2017.-2024. godina

Opis/godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Prihodi i primici	312.102.54 1	316.298.40 7	346.891.42 9	332.814.70 1	392.905.04 1	452.908.66 4	503.361.53 3	572.044.32 7
Rashodi i izdaci	296.472.07 8	315.856.04 2	334.635.53 6	362.859.60 5	390.618.93 3	447.033.20 5	494.977.05 0	560.542.94 5
Višak prihoda nad rashodima-suficit	15.630.463	442.365	12.255.893		2.286.109	5.875.459	8.384.483	11.501.382
Višak rashoda nad prihodima- deficit	0	0	0	30.044.904	0	0	0	

Ukupan akumulirani deficit Zeničko-dobojskog kantona sa 31.12.2024. godine iznosi 53.768.807 KM.

VI. DUG U SREDNJOROČNOM PERIODU

VI.1. Stanje i projekcije duga Zeničko-dobojskog kantona

U skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanju i jamstvima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj: 86/07, 24/09, 45/10 i 30/16), kantoni se mogu dugoročno zadužiti ukoliko u vrijeme dugoročnoga zaduženja, iznos servisiranja duga za ukupan unutarnji i vanjski dug i jemstva koji dopijeva u svakoj narednoj godini uključujući i servisiranje za predloženo novo zaduženje i sve zajmove za koje su izdana jemstva kantona, ne prelazi 10% prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini.

Servisiranje duga Zeničko-dobojskog kantona u 2025. godini za kredite (glavnica) iznosi 17,5 miliona KM.

Ukupan dug u Zeničko-dobojskom kantonu na dan 31.12.2024. godine iznosio je 439,4 miliona KM, koji se odnosi na unutrašnje kratkoročne obaveze, dugoročne postojeće kredite, razgraničenja i ostale dugoročne obaveze.

Obaveze za pravosnažne presude su uključene u ukupno stanje zaduženosti, a iznose 138 miliona KM.

Tabela 15. Obaveze ZDK sa 31.12.2024. godine

Obaveza	UKUPNO
Kratkoročne tekuće obaveze	34.822.662,00
Kratkoročni krediti i zajmovi	19.005,00
Obaveze prema radnicima	25.810.522,00
Kratkoročna razgraničenja	92.292.446,00
Ukupno kratkoročne obaveze	152.944.635,00
Vanjski dug	58.912.056,00
Obaveze od domaćeg zaduživanja	54.031.896,00
Obaveze prema fizičkim licima	138.510.548,00
Ostale dugoročne obaveze	6.847.864,00
Razgraničeni prihodi	28.150.704,00
Razgraničeni rashodi	19.955,87
Ukupno dugoročne obaveze	286.473.024
Sveukupno obaveze	439.417.659

Projekcije otplate duga po osnovu dugoročnih kreditnih obaveza Zeničko-dobojskog kantona u period od 2025.-2028. godina, prikazane su u tabeli ispod.

Tabela 16. Projekcija otplate kredita ZDK za 2025.-2028. godine

GLAVNICA					
Rb	KREDIT	2025	2026	2027	2028
1	SVJETSKA BANKA (tranše iz 2016, 2017 i 2018. godine)	476.147	476.147	476.147	476.147
2	UNICREDIT MOSTAR 2020	1.312.500	0	0	0
3	UNION BANKA 2020	393.750	0	0	0
4	NLB BANKA 2020	562.500	0	0	0
5	SVJETSKA BANKA-IBRD-Projekat energetske efikasnosti - projekcija otplate (ovisno o povlačenju)	1.330.859	1.330.859	1.330.859	1.330.859
6	EBRD-Energetska efikasnost Kantonalna bolnica Zenica - projekcija otplate (ovisno o povlačenju)	1.700.722	1.700.722	1.700.722	1.700.722
7	UNION BANKA 2021	250.000	187.500		
8	NLB 2021	500.000	375.000		
9	INTESA SAN PAOLO BANKA 2021	1.125.000	843.750		
10	NOVA BANKA BANJA LUKA	386.782	301.138		
11	UNICREDIT MOSTAR 2021	2.500.000	1.875.000		
12	ASA BANKA 2024-5.000.000 KM 31.07.2024	312.500	1.250.000	1.250.000	1.250.000
13	NLB 2024	0	1.875.000	1.875.000	1.875.000
14	ASA BANKA 2024-4.000.000 KM 29.11.2024	0	1.000.000	1.000.000	1.000.000
15	ASA BANKA 2024-5.000.000 KM 29.11.2024		1.250.000	1.250.000	1.250.000
16	BBI BANKA 2024-6.000.000 KM 29.11.2024		1.500.000	1.500.000	1.500.000
17	UNICREDIT 2024-4.500.000 KM 29.11.2024		1.125.000	1.125.000	1.125.000
18	UNICREDIT 2024-8.000.000 KM 29.11.2024		2.000.000	2.000.000	2.000.000
UKUPNO		10.850.760	17.090.116	13.507.728	13.507.728

KAMATA					
Rb	KREDIT	2025	2026	2027	2028

1	SVJETSKA BANKA (tranše iz 2016, 2017 i 2018. godine)	47.794	38.271	28.748	19.225
2	UNICREDIT MOSTAR 2020	30.119	0	0	0
3	UNION BANKA 2020	6.846	0	0	0
4	NLB BANKA 2020	14.788	0	0	0
5	SVJETSKA BANKA-IBRD-Projekat energetske efikasnosti - projekcija otplate (ovisno o povlačenju)	53.110	42.990	32.869	22.819
6	EBRD-Energetska efikasnost Kantonalna bolnica Zenica - projekcija otplate (ovisno o povlačenju)	106.667	93.735	80.802	68.064
7	UNION BANKA 2021	13.564	3.693		
8	NLB 2021	29.951	8.152		
9	INTESA SAN PAOLO BANKA 2021	29.600	8.062		
10	NOVA BANKA BANJA LUKA	23.399	6.498		
11	UNICREDIT MOSTAR 2021	145.563	39.823		
12	ASA BANKA 2024-5.000.000 KM 31.07.2024	100.000	84.349	59.349	34.358
13	NLB 2024	188.067	171.340	123.677	76.790
14	ASA BANKA 2024-4.000.000 KM 29.11.2024	98.804	89.762	64.993	40.233
15	ASA BANKA 2024-5.000.000 KM 29.11.2024	123.505	112.203	81.241	50.291
16	BBi BANKA 2024-6.000.000 KM 29.11.2024	150.336	136.960	99.160	61.418
17	UNICREDIT 2024-4.500.000 KM 29.11.2024	122.128	111.631	80.334	49.777
18	UNICREDIT 2024-8.000.000 KM 29.11.2024	201.474	184.157	132.527	82.118
UKUPNO		1.485.713	1.131.624	783.701	505.092

Broj: 02-_____/25
Datum, 05.06.2025. godine
Zenica

PREMIJER

Nezir Pivić